

TASKFORCE - RIEC
Brabant - Zeeland

#samensterktegenondermijning

JAARRAPPORTAGE 2019 TASKFORCE-RIEC BRABANT ZEELAND

Naar gebundelde kracht bij
de aanpak van ondermijning
in Brabant en Zeeland!

#samensterktegenondermijning

Een woord vooraf

Een jaarverslag over onze gezamenlijke aanpak van ondermijning in het afgelopen jaar midden in een in vele opzichten uitdagende corona-tijd. We rapporteren over de gebundelde kracht die we vanuit alle partners, zoals OM, politie, gemeenten, Belastingdienst, FIOD, ISZW en de beide Provincies in 2019 samen hebben laten zien om ook deze complexe problematiek zo effectief mogelijk aan te pakken. Gebundelde kracht ook steeds meer met partners als branches, boeren en burgers. De huidige omstandigheden door corona laten zien dat ook het komende jaar de focus zal dienen te liggen op deze gebundelde kracht; samen sterk tegen ondermijning in een context vol van uitdagingen, maar ook kansen. Het is nog te vroeg om het effect van corona op de aard en omvang van ondermijning te zien, maar duidelijk is inmiddels wel dat het in ieder geval van ons om andere en meer flexibele manieren van samenwerking vraagt. Alleen door samen de optelsom te maken van wat we met elkaar - en soms ook ‘mono’ vanuit de individuele organisaties - DOEN, wat we zien aan trends en ontwikkelingen in de ondermijnende criminaliteit en ondermijning in de volle breedte en wat ‘lessons learned’ en harde pitten in de aanpak zijn, kunnen we samen effectief blijven opereren. Dit zeker in een tijd die veel vraagt van ons aanpassingsvermogen en onze creativiteit; iets waar onze criminele doelgroep van nature zeer sterk in is. De Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland zet hierbij - vanuit de rol van aanjager en innovator – in op het breed verduurzamen van de integrale aanpak van ondermijning.

Die optelsom van acties, initiatieven en resultaten die het afgelopen jaar door alle partners gezamenlijk zijn gerealiseerd in Noord-Brabant en Zeeland, is wederom indrukwekkend. De dank en waardering gaat dan ook uit naar velen van jullie. Zo hadden we in 2019 bijvoorbeeld alleen al 325 integrale casussen met elkaar onder handen. Daarnaast zijn door de burgemeesters onder andere maar liefst 423 drugspannen gesloten en was het 863 raak ten aanzien van hennepkwekerijen en andere hennep-gerelateerde locaties. Samen grote volumes realiseren in actie en uitvoering maakt indruk op onze criminele doelgroep. Ook heeft het delen van successen een gunstige uitwerking op de operaties;

het verbindt en inspireert. En - niet onbelangrijk - het laat aan burgers zien dat de overheid thuis geeft, wat weer een positief effect heeft op bijvoorbeeld de meldingsbereidheid en het vertrouwen in de overheid.

Bovendien laat het jaarverslag duidelijk zien dat we continu in ontwikkeling zijn. Innovatieve werkwijzen worden ontwikkeld in een groot aantal proeftuinen. Proeftuinen in onder andere het buitengebied, in het kader van 1SmartOverheid, bijvoorbeeld voor wijkversterking en op het punt van meldingsbereidheid. Daarbij deinzen we er niet voor terug om vernieuwende ideeën in de praktijk uit te proberen, van fouten te leren en aanpakken weer bij te stellen. Met name ook voor deze innovatieve (door)ontwikkeling van de aanpak staat de samenwerking onder de vlag van de Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland aan de lat. Dit laat zich niet altijd rijmen met concrete smart-doelstellingen aan de voorkant. Voor een duurzaam effectieve aanpak is het zaak om met elkaar ruimte te blijven organiseren voor leren door te doen en in sommige gevallen dus ook voor ‘trial and error’.

Tegelijkertijd is in 2019 - met onder andere de ontwikkeling naar één Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland en één Jaarplan 2020 - ook de stap gemaakt naar meer één geheel aan concrete en afrekenbare acties en ondersteuningsaanbod. Centrale vragen daarbij waren: wat zijn de concrete wensen en behoeften van onze partners in de ondersteuning bij de aanpak van ondermijning? Hoe kunnen we van dit ondersteuningsaanbod - mede vanuit het maatschappelijk te realiseren effect - nog meer passend maatwerk maken? Hoe kunnen we onze krachten nog effectiever bundelen?

We hopen dat dit jaarverslag in deze turbulente tijden ‘food for thought’ en ‘flow’ geeft. Dat het aanzet tot bezinning en enthousiasme om met elkaar het goede gesprek te blijven voeren over hoe we vanuit de gezamenlijke successen, knelpunten en ‘lessons learned’ de aanpak van ondermijning binnen Noord-Brabant en Zeeland en daarbuiten samen blijvend kunnen verbreden en verdiepen. **#samensterktegenondermijning**

Th.L.N. Weterings en J.A. Jorritsma
Voorzitters Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland

COLOFON

contactpersoon

versie
opdrachtgever

datum April 2020

Taskforce-RIEC Brabant Zeeland

Alle rechten voorbehouden: Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van Taskforce-RIEC Brabant Zeeland.

INHOUDSOPGAVE

Een woord vooraf	1
Inleiding	5
Gezamenlijke verbindingslijnen: innovatie, kennis en expertise én actie	5
Actie: integrale uitvoeringskracht organiseren en faciliteren	6
Innovatie: proactief vernieuwing aanjagen en ruimte daarvoor organiseren	6
Expertise- en kennisontwikkeling: kwaliteitsverbetering van analyse tot interventies	6
Actie: Integrale uitvoeringskracht organiseren en faciliteren	7
Actieweken en -dagen: vliegwiel van slagkracht!	7
Actie in integrale casuïstiek	9
Meer actie op labs en hennep in 2019 in brabant en zeeland!	10
Het bestuur in positie en in actie	11
De belastingdienst in positie en in actie	12
Bestuurlijke weerbaarheid in actie	13
Maatschappelijke weerbaarheid in actie	14
Innovatie: proactief vernieuwing aanjagen en er ruimte voor organiseren	21
Dutch design week	21
Innovatie in actie	21
Innovatie in communicatie	22
1 smart overheid = innovatie in integrale intelligence op	25
Ondermijning	25
De smart cell find the money (scftm) in positie in innovatie	28
Innovatie in bestuurlijke weerbaarheid	29
Innovatie in maatschappelijke weerbaarheid	29
Expertise- en kennisontwikkeling: kwaliteitsverbetering van analyse tot interventies	31
Expertise- en kennisontwikkeling over de volle breedte	31
Apothekerskast: kennis en expertise van en voor de partners!	34
Kennis- en expertiseontwikkeling in samenwerking met de wetenschap	35
Expertise- en kennisontwikkeling: integrale intelligence in ontwikkeling	35
8 stappenplan voor integrale analyse (intelligencecyclus): vernieuwende werkwijze	36
Drugslesjes (ob) en trainingen op een ‘drugs’ trainingslocatie (zwb)	37
Expertise- en kennisontwikkeling voor vergroting van onze integrale informatiepositie	38
Expertise- en kennisontwikkeling voor vergroting van de bestuurlijke weerbaarheid	39
Expertise- en kennisontwikkeling in inzet van communicatie	41
Aanpak ondermijning in Noord-Brabant en Zeeland in cijfers 2019	43

Inleiding

Sinds mei 2019 zijn de RIEC's, de Taskforce Brabant-Zeeland en de Actiecentra tegen ondermijning in Zeeland West-Brabant en Oost-Brabant met elkaar verbonden tot één Taskforce-RIEC Brabant Zeeland. Achtergrond ervan was te komen tot een effectieve en efficiënte hulp- en ondersteuningsstructuur voor het netwerk van ketenpartners, betrokken bij de aanpak van ondermijning. De actiegerichtheid en het elkaar ontmoeten onder de vlag van de Actiecentra, de innovatieve aanjaagfunctie van de Taskforce en de intelligence en expertise van de RIEC's in Zeeland en Noord-Brabant zijn op deze wijze krachtig gebundeld. Eind 2019 zijn de beheerstaken van deze hulpstructuur in een stichting ondergebracht. Naast een transparante inrichting en verantwoording richting het netwerk en beperking van financiële en juridische risico's, biedt dit ruimte om medewerkers die niet afkomstig zijn vanuit ketenpartners een omgeving te bieden die bij hun gedrevenheid past. Een prettige, centrale werkomgeving, eenduidige arbeidsvoorwaarden en vooral ruimte voor kennisontwikkeling en zelfontplooiing.

Onze ambitie is dat we vanuit een ondersteunende en faciliterende rol de aanpak van ondermijning door ketenpartners *duurzaam* maken. Dit doen we door de maatschappelijke- en overheidspartners te ondersteunen om de aanpak van ondermijning zelf te organiseren en te zorgen dat succesvolle werkwijzen binnen de staande organisaties van de partners kunnen worden geborgd en zelfs naar anderen kunnen worden opgeschaald. We zetten hierbij nadrukkelijk in op het versterken van het zelflerend vermogen van de ketenpartners.

DE BEWEGING NAAR ÉÉN TASKFORCE-RIEC BRABANT ZEELAND

Het Taskforce-bestuur besloot op 4 december 2018 het advies van de Regioburgemeesters ten aanzien van het onderzoeksrapport van Berenschot 'Fade in – fade out RIEC en Taskforce' op te volgen. Om de slagkracht te vergroten, gingen de RIEC's en de Taskforce in Brabant en Zeeland vanaf 21 mei 2019 samen verder als nieuwe entiteit. Het Taskforce-bestuur en de Regionale Stuurgroep RIEC zijn op deze datum formeel opgegaan in een nieuw bestuur. Op 27 november 2019, een jaar na het besluit om de onderdelen RIEC, Taskforce en Actiecentra samen te brengen, heeft de Bestuursvergadering TF-RIEC Brabant-Zeeland ingestemd met de oprichting van een beheerstichting. Doel van de stichting is om een aantal beheersmatige aspecten beter te organiseren. Ook is gelijktijdig het Integraal Jaarplan 2020 omarmd. Eind december 2019 is de *Stichting Beheer en Uitvoering Taskforce-RIEC Brabant Zeeland* door voormalig beheergemeenten Tilburg en Eindhoven opgericht. Sinds 1 januari 2020 is de stichting operationeel.

GEZAMENLIJKE VERBINDINGSLIJNEN: INNOVATIE, KENNIS EN EXPERTISE ÉN ACTIE

De regio Noord-Brabant/Zeeland kenmerkt zich door een hecht bondgenootschap tegen ondermijning; de gemeenten in de twee regio's en de beide Provincies hebben de handen ineengeslagen met onder andere het OM, de politie, FIOD en de Belastingdienst. Door dit hechte bondgenootschap - en onder meer versterkt door de versterkingsgelden vanuit het Rijk - hebben we ook in 2019 de mogelijkheid gehad om op innovatie, kennis, expertise en uitvoeringskracht de koploperspositie waar te maken. Dit ging niet vanzelf en vroeg, naast het - op bestuurlijk niveau – vaststellen van een gemeenschappelijke visie en concrete doelstellingen, om het daadwerkelijk organiseren van (integrale) uitvoeringskracht. De volgende doelstellingen stonden hierbij centraal:

- Effectief verstoren van het crimineel verdienmodel.
- De versterking van de integrale en wendbare uitvoeringskracht.
- Het vergroten van de weerbaarheid (zowel bestuurlijk, als maatschappelijk en sociaal).
- Vergroten van informatiepositie en expertise op ondermijning.

DE DRIE ONTWIKKELPROGRAMMA'S ZIJN UIT DE STARTBLOKKEN!

In november 2018 is vanuit Den Haag groen licht gegeven voor versterking van de BZ-aanpak met 24,5 miljoen euro voor de periode van 2019-2021. In januari 2019 is vervolgens de beslissing over deze subsidies verstrekt. Conform het versterkingsplan lag de focus bij TF-RIEC Brabant-Zeeland het afgelopen jaar op de drie ontwikkelprogramma's (1) Versterken Bestuurlijke weerbaarheid, (2) Eén Smart Overheid (ISO), (3) Maatschappelijke Weerbaarheid (waaronder sociale weerbaarheid). Begin 2019 hebben we de programma's versterkt en geïntensiveerd en konden we ze daadwerkelijk in gang zetten. Uitdaging was om de juiste mensen op de juiste plek te krijgen én om - zoals zo vaak in een veranderingsproces - een eerste goed begin te maken.

Daarnaast is ingezet op de vraag vanuit ketenpartners om te komen tot concrete en aantoonbare meerwaarde voor de partners; feitelijk resultaten behalen en de expertise en het zelflerende vermogen van de partners vergroten.

Om de partners tegen deze achtergrond optimaal te ondersteunen en een duurzame doorontwikkeling van de samenwerking en de aanpak te realiseren, hebben we het afgelopen jaar een aantal overzichtelijke verbindingslijnen benoemd, waarop is ingezet. Dit om de samenhang tussen het brede scala aan initiatieven en acties vanuit de verschillende onderdelen te vergroten. De volgende concrete verbindingslijnen hebben we in 2019 als rode draden in al onze initiatieven en acties aangebracht:

ACTIE: INTEGRALE UITVOERINGSKRACHT ORGANISEREN EN FACILITEREN

Door zichtbaar uit te voeren en actie te (onder)nemen geven we een duidelijk signaal af aan de burger en aan onze criminele doelgroep. Door dit in gezamenlijkheid te doen, worden de onderlinge lijnen korter en ontstaat er een ‘flow’ in de samenwerking. Het maatschappelijk effect wordt groter, omdat we kijken naar die interventie die het meeste effect sorteert. Ten slotte versterken we door integrale uitvoeringskracht te organiseren ook onze informatiepositie. Doen levert vaak belangrijke puzzelstukjes op.

INNOVATIE: PROACTIEF VERNIEUWING AANJAGEN EN RUIMTE DAARVOOR ORGANISEREN

Het is de (georganiseerde) ondermijning eigen om vanuit het criminele verdienmodel steeds weer nieuwe wegen te zoeken. Het noodzaakt ons als overheid om actief ruimte te creëren voor innovatieve, flexibele en proactieve aanpak en hierbij disciplines-overstijgend onze partners bij te betrekken.

LOBBY

De Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland heeft ook een taak in het organiseren van gebundelde kracht vanuit Brabant en Zeeland in de lobby. En dan lobby over de volle breedte. Bijvoorbeeld in het agenderen van trends in de ondermijnende criminaliteit die vragen om extra versterking, in het vragen van aandacht in geval van knelpunten in de aanpak en de beschikbare capaciteit en instrumentarium ervoor en ten slotte voor het verkrijgen van gelden. Van belang is namelijk dat we in de lobby vanuit Brabant en Zeeland zoveel mogelijk samen optrekken; individueel ‘shoppen’ in Den Haag is immers veel minder effectief. We doen dit onder andere samen door ons netwerk in Den Haag goed mee te nemen in de Brabantse en Zeeuwse ontwikkelingen en bijvoorbeeld geïnteresseerden uit te nodigen voor werkbezoeken. Ook doen we dit door alle niveaus – van uitvoerend tot bestuurlijk – goed met elkaar te verbinden.

EXPERTISE- EN KENNISONTWIKKELING: KWALITEITSVERBETERING VAN ANALYSE TOT INTERVENTIES

We willen de stap maken van toevalstreffers naar voltreffers. En naast korte klappen te komen tot een slimme mix met lange halen. Om dit te bewerkstelligen - en ervoor te zorgen dat vooral de partners zelf in positie komen - hebben we het afgelopen jaar in nauwe samenwerking met de partners ingezet op de kwaliteit van de integrale informatieproducten en de expertise- en kennis-ontwikkeling.

Deze doorsnijdende verbindinglijnen - die ook weer onderling samenhangen – vormen dan ook de rode draden voor deze jaar-rapportage, waarmee we onze inzet over 2019 verantwoorden.

Actie: Integrale uitvoeringskracht organiseren en faciliteren

Integrale uitvoeringskracht bestaat uit verschillende onderdelen. Denk hierbij maar aan de actieweken vanuit de Actiecentra, maar ook aan de integrale RIEC-casuïstiek tot en met de rol van burgemeesters, ketenpartners en de samenwerking daarbinnen. In dit onderdeel leest u wat er op al deze vlakken afgelopen jaar is gedaan en bereikt.

ACTIEWEKEN EN -DAGEN: VLEGWIEL VAN SLAGKRACHT!

Het versterken, vergroten en ondersteunen van de integrale doekracht, dat is waar de Actiecentra in de regio's Oost-Brabant en Zeeland West-Brabant voor aan de lat staan.

Deze rol kwam in 2019 onder andere prominent naar voren door - in nauwe verbinding met de basisteamprojectleiders - de organisatie van 4 regionale actieweken in Oost-Brabant. De basisteamprogrammleiders zijn de drijvende kracht vanuit het eigen basisteam. Het Actiecentrum voert regionaal regie, maakt het

draaiboek, zorgt voor afstemming met partners en ondersteunt met een afgestemde communicatiestrategie.

En met resultaat: maar liefst 303 acties (o.a. 164 bestuurlijke controles en 104 integrale acties) en vele honderden interventies in deze 4 actieweken van 2019. De interventies varieerden van het in beslagname van auto's (96 stuks), het ontmantelen van kwekerijen (13 stuks), tot aanhoudingen (20 keer) en in beslagname van ruim 387.000 euro (zie ook de betreffende alinea's hierna omtrent bestuurlijk afpakken).

In afstemming met de partners werd een communicatiestrategie ontwikkeld en ten tijde van de actieweken werd actief met de partners de afstemming gezocht over het communiceren van resultaten. We zagen - ten slotte - dat het succes van de actieweken als olievlekwerking ook andere gemeenten of partners over de streep trekt om in de doestand te komen.

RESULTATEN ACTIEWEKEN OOST-BRABANT 2019

Acties 2019		Hennep	
Soort acties	Aantal	Kwekerijen	13
Bestuurlijke controles*	164	Hennepresten aangetroffen	2
Integrale acties		Materiaal kwekerij/ingericht voor kwekerij aangetroffen	3
- waaronder 14 PIT^ Acties	31	Restanten kwekerij	1
- waaronder 59 BITE° Acties	(als + PIT/BITE) = 104	Knipperij/drogerij	1
Ondermijningssafari*	14	Knipperij	1
Strafrechtelijke mono-acties		Hennep	1
- waaronder 4 hennepdagen	7	Voertuig met hennep gerelateerde goederen	1
Verkeers/criminaliteitscontroles	6	Drogerij	1
Acties in RIEC-casuïstiek	5	Laboratorium met meststoffen voor hennepkwekerij	1
Aanwezig in de wijk actie	3	Growshop ontmanteld	1
* Tijdens bestuurlijke controles zijn 114 garageboxen gecontroleerd (deze zijn niet gelijk aan 1 actie)		(Compleet assortiment growshops artikelen in beslag genomen en later vernietigd)	
^ Peelland Interventieteam		Bij bovenstaande locaties zijn veel hennepgerelateerde goederen in beslag genomen	
° Bestuurlijk Interventieteam Eindhoven			
* Op Ondermijningssafari gaan de integrale partners op een fysieke reis door het gebied om ondermijningssignalen op te halen. Een mooie manier om het blikveld van de ander te leren begrijpen.			

Aanhoudingen	
Verdachten	20
Vreemdelingen	2

BESTUURLIJK RESULTATEN

In de actieweken zijn honderden overtredingen en bijzonderheden geconstateerd in relatie tot ondermijning.

Overtreding sluitingstijd, drank en horeca wetgeving, illegale woonvoorziening en huisvesting, brandveiligheid, illegale bewoning, adresfraude, overtredingen m.b.t. installaties, bouwtechnische gebreken, diefstal stroom, fraude

In beslag genomen	
Auto's in beslag genomen	96
ID-bewijs	1
Rijbewijs	11
Gegevensdragers	1
Diverse boekhoudingen	1
Stacaravan/woonwagen	1
Dure waterscooters (15.000 per stuk)	2
Lachgasflessen	2
Lachgas	14.650 liter
Slagwapens	2
Grote partij namaakkleding	
Een grote hoeveelheid tabak	

REST

- Tal van verkeersovertredingen tijdens verkeerscontrole
 - Constatering faillissementsfraude
 - Constatering illegaal gokken
 - 3x illegale kroeg aangetroffen
 - Diverse verbalen uitgeschreven door stadstoezicht
 - 1x zorgtraject gestart
 - 1x adviseur gevaarlijk stoffen en OVD GHOR geraadpleegd
- Verbetering informatiepositie in wijk/aandachtsgebied

Harddrugs	
XTC pillen	40
Cocaine	1 Kg
Gripzakjes met cocaine	100
Harddrugs en dealmateriaal (hoeveelheid onbekend)	

elektriciteitsmeter, bestemmingsplan, schijnbeheer, voedsel-
veiligheid & hygiëne, slechte huisvesting arbeidsmigranten, zwart
werken, sociale zekerheidsfraude, fraude nutsvoorzieningen,
slecht betaalde overuren, milieuovertredingen, etc.

Naar aanleiding van hennep gerelateerde vondsten is Damocles toegepast; Aantallen zijn niet bekend.

64.000 euro geïnd aan wederrechtelijk verkregen voordeel
5.400 euro gefactureerd voor diefstal stroom
18.341 euro bestuurlijk afgepakt
5.000 euro aan verkeersboetes geïnd
223.061 euro aan achterstallige betalingen geïnd
71.700 euro in beslag genomen

- Verbetering informatie positie in casus
- Signalen opgehaald
- Zichtbaar overheidsoptreden in aandachtsgebied (snelle reactie op overlast)
- Goede gesprekken met burgers en ondernemers
- Verbetering samenwerking
- Ervaring met samenwerking met nieuwe partijen
- Succesvolle test case interventieteam

In Zeeland West-Brabant zagen we in 2019 eenzelfde actie-gerichtheid, veelal met de districten 'in the lead', en, in samenwerking met de accountmanagers van het RIEC, de districtelijk programmamanagers als belangrijke faciliterende krachten. Ook hier werd actief met de partners een integrale communicatie-aanpak opgesteld en uitgevoerd.

RAAK IN ZEELAND WEST-BRABANT

Zo was het eind januari 2019 meerdere keren raak in de gemeenten Etten-Leur, Rijsbergen en Breda, met tips via Meld Misdaad Anoniem. In totaal werden door de politie in drie woningen drugs en/of wapens aangetroffen. Een drugsdealer werd op heterdaad aangehouden. De politie deed al onderzoek naar enkele panden, maar door de binnengekomen (anonieme) meldingen kwam er schot in de zaak. Naar aanleiding van een M.-tip trof de politie 50 gram cocaïne, xtc-pillen, attributen voor drugshandel en 3.500 euro contant geld in één van de woningen aan. Een 43-jarige bewoner is aangehouden.

VOLTREFFERS IN 'VEEGWEEK'

- Eind juni 2019 vond in Breda een zogenaamde ‘veegweek’ plaats. Aanleiding van meldingen via Meld Misdaad Anoniem is de politie een onderzoek gestart met als resultaat het in beslag nemen van zowel drugs, geld als wapens:
- Op maandag 24 juni is de politie twee woningen binnengetreden. De bewoners zijn aangehouden op verdenking van wapen- en drugsbezit. Verder werd ook een bedrag van 3.100 euro in beslag genomen.
- Op dinsdag 25 juni is op basis van verdenking van witwassen en verboden wapenbezit een bewoner aangehouden. Daarnaast trof de politie een contant bedrag van 9.100 euro aan en werden er voertuigen in beslag genomen.
- Op donderdag 27 juni werd de veegweek met succes afgesloten. Twee mensen, een man en vrouw, werden in hun woning gearresteerd op verdenking van drugshandel. De politie trof in de woning 80 gram heroïne, 8.200 euro contant geld, kleine hoeveelheden MDA, cocaïne, hennep en een vuurwapen met bijbehorende munitie aan.

ACTIE IN INTEGRALE CASUÏSTIEK

De ondersteuning in deze integrale casussen vanuit de Taskforce-RIEC BZ en de Actiecentra is divers; van het leveren van ontleurd projectleiders en bestuurlijke ondersteuning tot aan het faciliteren van een integrale analyse of juridisch advies of op het vlak van communicatie. Ook vervullen de Actiecentra in veel gevallen een verbindingfunctie over en weer naar en van landelijke partners en capaciteit (bijv. Landelijke Eenheid, Functioneel Parket, Landelijk Parket, ISZW, FIOD, UWV etc.).

In 2019 hebben we 325 integrale casussen onder handen gehad, variërend in omvang en impact. Insteek van de casussen was met name ondermijnende criminaliteit gerelateerd aan witwassen, hennep, synthetische drugs en cocaïne. Deze focus op crimineel vermogen, gerelateerd aan drugs, is bijvoorbeeld ook terug te zien in de landelijke trend die zichtbaar is in de MMA-meldingen. 'Nooit eerder was het aantal anonieme tips over financieel-economische delicten en harddrugs zo hoog als in 2019', blijkt uit een analyse van de landelijke jaarcijfers van Meld Misdaad Anoniem (M.). Het meldpunt ontving landelijk zo'n duizend meldingen (+44%) over zaken als witwassen en crimineel- en onverklaarbaar vermogen. Er was aldus M. sprake van een record-aantal tips over financieel-economische delicten en harddrugs. Met deze focus in de integrale casuïstiek lijken we dus ook aan te sluiten bij hetgeen de burger bereid is om melding over te maken. De politie was in Brabant en Zeeland 'hofleverancier' wat betreft het aantal ingebrachte nieuwe ondermijningssignalen, op enige afstand gevolgd door de gemeenten.

De accountmanagers van het RIEC ondersteunden in 2019 bij de 325 integrale casussen. Ook voerden de accountmanagers tal van periodieke accountgesprekken en hebben zij presentaties verzorgd bij gemeenteraadsleden, statenleden, gemeentelijke/ambtelijke organisaties, mensen van de buitendienst, kringen van gemeentesecretarissen, politieteam, omgevingsdiensten, etc. Ten slotte hebben zij een verbindende rol gespeeld voor de veiligheidsprofessionals ter plaatse.

Tabel 1

Thematiek in gelopen RIEC-casussen ¹			
	ZWB	OB	Totaal
Autoverhuur	10	3	13
CSV ² algemeen	14	6	20
Hennep	35	41	76
Mensenhandel	10	7	17
Woon- en recreatieparken	8	14	22
OMG ³	26	3	29
Syndru & Harddrugs	47	23	70
Witwassen	73	62	135
Milieu	2	1	3
EHHK's ⁴	13	5	18
Buitengebied	1	1	2
Jachthavens	4	-	4
Post- en Koeriersdiensten	3	-	3

¹ Het verschil in aantal casussen in Oost-Brabant en Zeeland West-Brabant is mede het gevolg van het feit dat in Oost-Brabant in de afgelopen twee jaar is ingezet op het afschalen van een groot aantal casussen om de slagvaardigheid te vergroten. 'Less is more' was daar de les.

² Crimineel samenwerkingsverband.

³ *Outlaw Motorcycle Gang*

⁴ Eenmalige Handhavingsknelpunten.

In totaal hebben in 2019 - zoals gezegd - 325 integrale casussen gelopen. In het verleden werd slechts 1 thema - bij de start van de casus - aan de casus gekoppeld. Realiteit is dat vaak meerdere thema's aan een individuele casus kunnen worden toegekend. Sinds 2018 is het mogelijk om meerdere thema's toe te kennen aan een casus. Op deze wijze krijgen we een accurater beeld van de thematiek die speelt in Zeeland en Brabant. Gevolg is dat de cijfers over de thema's opgeteld hoger uitkomen dan het aantal gelopen casussen.

Tabel 2

RIEC-Casuïstiek			
	ZWB	OB	Totaal
Gelopen casussen	188	137	325

Tabel 3

Signaalinbrengers			
	ZWB	OB	Totaal
Politie	46	32	78
Gemeenten	14	9	23
Belastingdienst	2	4	6
OM	1	-	1
RIEC	3	-	3

NB. Hierbij gaat het om in 2019 nieuw opgestarte casussen.

MEER ACTIE OP LABS EN HENNEP IN 2019 IN BRABANT EN ZEELAND!

Zowel op het gebied van productie als opslag van synthetische drugs blijft Noord-Brabant dubieuze koploper van Nederland. Zo kwamen - uitgaande van de landelijke politiecijfers - in 2019 25 drugslabs en 38 opslaglocaties in Noord-Brabant en Zeeland in beeld. In 2018 waren dit er nog respectievelijk 22 en 28. Onze regionale cijfers (zie tabel 4), die vanwege een andere manier van registreren wat hoger uitkomen, wijzen in dezelfde richting.

Zagen we in 2018 mede in het verlengde van een landelijke trend een daling in het aantal aangetroffen hennepkwekerijen naar 617 kwekerijen. In 2019 hebben we met alle betrokken partners in Brabant en Zeeland – 593 hennepkwekerijen aangepakt en nog eens 270 henneplocaties⁵. Onderstaande kengetallen laten goed zien dat in Noord-Brabant en Zeeland sprake is van aanhoudende doekracht ten aanzien van de drugsindustrie. Hierbij gaat het in veel gevallen om acties die starten vanuit de politie, waarna gemeente en Belastingdienst ook hun bijdrage leveren in de vorm van respectievelijk de sluiting van het pand of het opleggen van een fiscale aanslag.

M.-meldingen - oftewel de meldingsbereidheid vanuit de burger - dragen in veel gevallen bij aan het in beeld krijgen van deze drugsgerelateerde productie- en opslag- en dumplocaties. Ook bijvoorbeeld acties onder de noemer 'Autodrop' en de flyer die in Oost-Brabant huis aan huis is verspreid – waarover in het vervolg meer – hebben aan de meldingsbereidheid bijgedragen.

Tabel 4

Synthetische drugs			
	ZWB	OB	Totaal
Productielocaties	15	12	27
Opslaglocaties	24	23	47
Dumping	48	56	104

Tabel 5

Hennep			
	ZWB	OB	Totaal
Henneplocaties ⁶	-	270	270
Kwekerijen	365	228	593
Planten	48.725	43.345	92.070
Stekken	34.800	33.221	68.021
Toppen in kilo's	1.880,6	389,4	2.270

WEER MEER DRUGSLABS IN BRABANT: OPNIEUW KOPLOPER NEDERLAND

Zowel op het gebied van productie van synthetische drugs als op gebied van opslag en dumping van alle rotzooi blijft Brabant de onbetwiste koploper van Nederland. In die provincie werden vorig jaar 25 drugslabs, 38 opslaglocaties en 90 dumpingen van drugsafval gevonden...

<https://www.bd.nl/...>
Foto Drugslab in Esch - Bart Meesters/Meesters Multi Media

Tabel 6

MMA-meldingen per 10.000 inwoners	
Limburg	15,5
Zeeland-West-Brabant	12,3
Noord-Nederland	10,0
Landelijk	9,0
Rotterdam	9,2
Oost-Brabant	9,2
Oost-Nederland	9,2
Noord-Holland	8,4
Amsterdam	8,2
Midden-Nederland	7,7
Den Haag	7,0

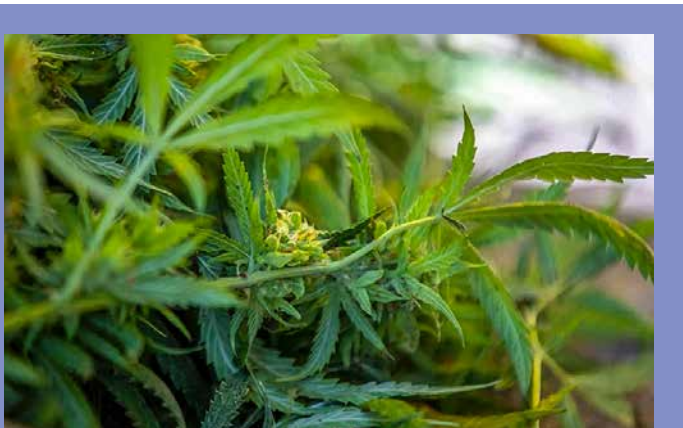
Bron: MMA, Jaarcijfers 2019, 12 maart 2019

HET BESTUUR IN POSITIE EN IN ACTIE
De bestuurlijke interventiekracht in Noord-Brabant en Zeeland was het afgelopen jaar wederom groot met in totaal 254 Damocles-waarschuwingen, 423 Damocles-sluitingen van drugsbanden en 1904 Bibob-toepassingen. Na het opleveren van een bestuurlijke rapportage door de politie, zijn het de gemeenten (i.c. de burgemeesters) die overgaan tot sluiting van drugsbanden en waarschuwingen in dit kader. Sinds 2019 gebeurt dit ook in geval van drugsgerelateerde voorbereidingshandeling.

Door het RIEC, het Bestuurlijk Ondersteuningsteam (BOT) en via de zogeheten 'strippenkaart' voor specialistisch juridisch advies, is het afgelopen jaar weer veelvuldig ondersteuning geboden aan de partners op dit punt (onder het punt van expertise- en kennisontwikkeling verderop meer).

Tabel 7

Sluitingen drugsbanden (Damocles)			
	ZWB	OB	Totaal
Waarschuwingen	190	64	254
Sluitingen 13b	234	189	423

KWEKERIJEN OPGEROLD IN OOSTERHOUT, HOOG ZWALUWE EN ETEN-LEUR: BIJNA 1000 PLANTEN IN BESLAG GENOMEN

De politie heeft dinsdag drie hennepkwekerijen opgerold in West-Brabant. De kwekerijen stonden in panden in Oosterhout, Hooge Zwaluwe en Etten-Leur. In totaal zijn bijna duizend planten in beslag genomen...

<https://www.bd.nl/...>
Foto Bert Jansen

WONING IN OUDENBOSCH GESLOTEN NA VONDST 43 KILO HENNEP, GELD EN VERBODEN WAPEN

Een woning in Oudenbosch is woensdag gesloten door burgemeester Jobke Vonk-Vedder. In de woning werd op 27 augustus ruim 43 kilo hennep gevonden....

In de woning lagen ook verschillende benodigdheden voor...

<https://www.bd.nl/...>
Foto Thinkstock

⁵ Hierbij gaat het niet om hennepkwekerijen, maar om hennepgerelateerde locaties zoals hennepknipperijen, hennepdrogerijen, growshops, stashlocaties en locaties ivm hennepgerelateerde voorbereidingshandelingen. Enkel in Oost-Brabant wordt op deze wijze geregistreerd.
⁶ Idem

Al jaren zien we de toepassing van het BIBOB-instrumentarium in Brabant en Zeeland toenemen. In 2019 heeft het gros van de gemeenten BIBOB-beleid op Drank en Horeca, Exploitatie (84%), WABO Bouw, en Milieu. Naarmate de reikwijdte van het BIBOB-beleid toeneemt (bijvoorbeeld ten aanzien van Aanbestedingen/ICT, Subsidies en Vastgoed), nemen ook de mogelijkheden toe om dit toe te passen.

Hierbij moet opgemerkt worden dat naast het toepassen van BIBOB, ook het hebben van BIBOB beleid een barrière tegen ondermijnende criminaliteit vormt. In de praktijk zijn er diverse voorbeelden bekend van mensen die naar gemeenten bellen om te vragen of zij ‘BIBOBEN’ op bepaalde aanvragen. Indien dit het geval is, wordt zelden nog iets van deze mensen vernomen. Het BIBOB-beleid heeft op zichzelf dus ook een preventieve werking.

Tabel 8

BIBOB	ZWB	OB	Totaal
BIBOB toegepast	822	1082	1904
Extra voorwaarden gesteld	3	4	7
Buiten behandeling gesteld	18	127	145
Ingetrokken door aanvrager	52	25	77
Vergunning geweigerd	13	13	26
Vergunning ingetrokken	4	1	5

Wat betreft het aantal stopgesprekken is het relevant te vermelden dat deze cijfers weliswaar stijgen, maar dat hier nog winst te behalen lijkt. Het gaat nog om een klein aantal stopgesprekken en nog slechts een beperkt aantal gemeenten lijkt hier gebruik van te maken. Vanuit Taskforce-RIEC worden gemeenten in dit kader ondersteund.

Tabel 9

Stopgesprekken	ZWB	OB	Totaal
Stopgesprekken	31	25	56

In 2019 is de methodiek van *bestuurlijk afpakken*, zoals eerder aangegeven, ook vanuit de Actiecentra actief aangejaagd. Gemeentelijke openstaande vorderingen, leges voor bouwvergunningen, fraude met uitkeringen, een niet betaalde lening of dwangsom kunnen stuk voor stuk startpunt zijn voor bestuurlijk afpakken bij ondermijners die zich jarenlang onaantastbaar wanen en bijvoorbeeld lokaal ten onrechte als ‘kale kip’ bekend stonden.

Het Bestuurlijk Afpakteam ondersteunt gemeenten hierbij. In 2019 is de teller in Zeeland West-Brabant opgelopen tot het invorderen van bijna €800.000,-; het dubbele van dit bedrag staat voor 2019 nog open om alsnog in 2020 in te vorderen.

In Oost-Brabant begint het bestuurlijk afpakken het afgelopen jaar voor het eerst goed op de rails gekomen. In tien gemeenten in Oost-Brabant - te weten Eindhoven, 's-Hertogenbosch, Oss, Geldrop-Mierlo, Nuenen, Helmond, Laarbeek, Cuijk, Grave en Mill - is een projectleider van bestuurlijk afpakken aangesloten geweest bij incassotrajecten. Ook is bestuurlijk geïncasseerd na zogeheten cash calls van het Openbaar Ministerie en bestuurlijke ANPR-acties. Dit mede dankzij een actieve verbindingsrol vanuit het team bestuurlijk afpakken.

Door de deelnemende Oost-Brabantse gemeenten kon hierdoor in 2019 ruim €80.000,- euro bestuurlijk worden geïncasseerd. Daarmee wordt aangetoond dat het inzetten op afpakcapaciteit voldoende rendement in zich heeft en dat het voor gemeenten loont om zelf ook meer met bestuurlijk afpakken aan de slag te gaan.

Tabel 10

Bestuurlijk afpakken - Acties & Opbrengst	ZWB	OB	Totaal
Cashcalls	70	8	78
Opbrengst cashcalls	€ 6.315	€ 2.060	€ 8.375
Incassoacties	74	11	85
Opbrengst incassoacties	€ 677.292	€ 65.564	€ 742.857
ANPR-acties	3	2	5
Opbrengst ANPR-acties	€ 21.400	€ 14.199	€ 35.599
Totaal bestuurlijk afgepakt	€ 705.007	€ 81.823	€ 786.831

DE BELASTINGDIENST IN POSITIE EN IN ACTIE

Ook de Belastingdienst is een zeer belangrijke partner in integrale casuïstiek, daar waar sprake is van een fiscaal belang. Bijvoorbeeld in het geval van zogeheten windhappers. Vanuit de Teams Externe Overheidssamenwerking sluit de Belastingdienst bij de samenwerking op basis van het RIEC-convenant in de Actiecentra aan. Fiscale aanslagen kunnen aardig oplopen, zoals uit onderstaand overzicht kan worden opgemaakt

Tabel 11

Belastingdienst actief in integrale casuïstiek	ZWB	OB	Totaal
Boekenonderzoeken afgerond	32	51	83
Boekenonderzoeken onder handen	34	54	88
Bedrijfsbezoeken	100	-	100
Geïnd en/of verrekend	€ 352.000	€ 897.999	€ 1.249.000
Fiscale aanslagen	€ 1.110.000	€ 30.268.000	€ 31.378.000

In de tweede helft van 2019 zijn, in samenwerking met de partners, zeven proeftuinen gestart met als doel om de ISO-methode - waarover verderop meer – werkende weg te toetsen en door middel van actie impact te realiseren. ISO draagt met ondersteuning en expertise bij aan het vertalen van ‘best practices’ uit het ISO-model naar de praktijk. De partners kunnen op deze wijze bovendien in een gezamenlijke omgeving - i.e. het Joint Datalab Ondermijning (JDO) - meer ‘real time’ informatie delen en uitlezen; een werkwijze die een stuk gebruiksvriendelijker is dan voorheen met RIEC-IS het geval was.

- Concreet gaat het om de volgende proeftuinen, die in 2019 zijn gestart:
- Dynamisch Ondermijningsbeeld Synthetische drugs en finance (Oost-Brabant).
 - Proeftuin synthetische drugs, hennep en cocaïne (Zeeland West-Brabant).
 - Proeftuin kwetsbare branches (Oost-Brabant).
 - Proeftuin de wijkaanpak (Zeeland West-Brabant).
 - Proeftuin inzicht in kwetsbaarheid voor hennep- en synthetische drugscriminaliteit (Oost-Brabant).
 - Proeftuin geweldsincidenten en drugscriminaliteit (Oost-Brabant).
 - Proeftuin misbruik van kwetsbaarheden in het buitengebied (Zeeland West-Brabant).

In de zeven proeftuinen wordt de integrale actuele informatiepositie verstevigd door (1) te doen én (2) in te zetten op innovatieve integrale intelligence op bepaalde thema’s, op bepaalde locaties en in bepaalde wijken. Dit levert niet alleen mogelijke haakjes op voor initiatieven om de maatschappelijke weerbaarheid te vergroten, maar ook concrete signalen voor integrale opvolging via de Actiecentra, de basisteamdriehoeken-plus en de districtelijke stuurgroepen.

Het is te verwachten dat de ontwikkeling aangaande de proeftuinen steeds verder uitgerold zal worden over het gehele werkgebied van Noord-Brabant en Zeeland.

BETROKKENE GEMEENTE BREDA

“ISO brengt een stevige informatiepositie van waaruit de gemeente en de samenwerkingspartners gericht en effectiever kunnen werken.”

BESTUURLIJKE WEERBAARHEID IN ACTIE Verstevigen juridische expertise: ondersteuningsaanbod op de ‘Juridische Menukaart’

Gemeenten hebben – zoals we ook in het voorgaande hebben kunnen zien - een verscheidenheid aan interventiemogelijkheden om ondermijning preventief dan wel repressief tegen te gaan. Om deze mogelijkheden optimaal in te zetten, is het van belang dat gemeenten weten welke bestuurlijke interventies zij kunnen plegen en hoe ze daarbij rekening houden met geldende wet- en regelgeving. De Taskforce-RIEC ondersteunt gemeenten hierbij. Zo voorziet de TaskforceRIEC in masterclasses over integrale informatiedeling, privacy/AVG en BIBOB. De ambitie is om deze kennis zoveel mogelijk lokaal te borgen met ondersteuning van de juristen van Taskforce-RIEC.

In 2019 is de Juridische Menukaart, met daarop de door de juristen van Taskforce-RIEC geboden ondersteuning, gedeeld met alle gemeenten in Noord-Brabant en Zeeland. De menukaart nodigt uit om de Taskforce-RIEC te benaderen met allerlei juridische vragen gerelateerd aan de aanpak van ondermijning.

MENU

JURIDISCHE MENUKAART

Het RIEC Zeeland West-Brabant en Oost-Brabant biedt juridische ondersteuning waar al onze partners kosteloos gebruik van kunnen maken. Op deze 'juridische menukaart' vindt u een overzicht van de juridische ondersteuning.

OVERZICHT JURIDISCHE ONDERSTEUNING

- Begeleiding en ondersteuning bij de beoordeling van BIBOB-dossiers, inclusief het advies van het Landelijk Bureau BIBOB;
- Advisering over toepassing openbare orde wet- en regelgeving zoals Opiumwet, Gemeentewet en Algemene plaatselijke verordening;
- Workshops, trainingen, masterclasses en netwerk bijeenkomsten op het gebied van BIBOB en diverse openbare orde onderwerpen;
- Sparringpartner bij juridische vraagstukken op het gebied van openbare orde en veiligheid (ondermijning).

Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RIEC Zeeland-West Brabant & Oost Brabant

Lokale initiatieven actief ondersteund!

Op lokaal niveau worden vaak goede initiatieven bedacht en opzet. Door gebrek aan capaciteit en/of financiële middelen is het vaak niet mogelijk deze initiatieven verder uit te rollen. Gedurende de looptijd van het programma Bestuurlijke weerbaarheid is het aanbod vanuit het programmateam om lokale initiatieven te ondersteunen, die bijdragen aan de programma-doelstelling en tilt deze waar mogelijk naar een regionaal of landelijk niveau.

MAATSCHAPPELIJKE WEERBAARHEID IN ACTIE
Concreet aan de slag in acht proeftuinen maatschappelijke weerbaarheid

De onderwereld kan alleen floreren met behulp van de bovenwereld. Het versterken van de weerbaarheid, het bewustzijn en de actieve (maatschappelijke) betrokkenheid tegen ondermijnende criminaliteit is hard nodig. Met private branches en sectoren tot een ‘eigen’ anti-ondermijningsagenda komen en zo zelfreinigend vermogen ontwikkelen, dat is onze centrale doelstelling.

Om dat te bereiken moeten we met de betreffende partner scherp in beeld krijgen wat het probleem is en waar de ‘kwetsbaarheid voor ondermijning’ zit. Op deze wijze hebben we in 2019 ingezet op verbreding en verbinding over de volle breedte van de maatschappelijke weerbaarheid; van burgers tot aan de bankensector. De volgende acht proeftuinen hebben in 2019 tot concrete resultaten geleid:

1. Agrarisch Buitengebied
2. Recreatieve Jachthavens
3. Kleine Luchthavens (afgerond op 16 mei jl.)
4. Post- en Koeriersdiensten
5. Zeehavens
6. Financiële facilitators
7. Weldoeners/sponsors (amateurvoetbalclubs)
8. Kwetsbare branches

Resultaten zijn per proeftuin zeer divers, variërend van het vergroten van de awareness, het initiëren van controles, het voorzien in barrièremodellen, het versterken van de publiek-private samenwerking in dit kader, het toezicht en de aanwezigheid van de overheid zichtbaar vergroten, het inzichtelijk maken van criminele modus operandi om misbruik te maken van de logistieke infrastructuur, het in beeld brengen van evidente knelpunten in de aanpak etc.

- Zo wordt momenteel bijvoorbeeld ingezet op het verhogen van de meldingsbereidheid in Brabant en Zeeland door in pilotvorm - gecombineerd met actiegericht onderzoek - nieuwe communicatievormen uit te proberen in verschillende wijken en buurten.
- In 2019 is bovendien de basis gelegd om te komen tot een concrete en gerichte online social mediacampagne voor het tegengaan van ondermijning.
- Ook is in 2019 het fundament gelegd om aan de slag te gaan in 11 proeftuinen in Brabant en Zeeland in het buitengebied; met de lessen die hieruit komen moeten op termijn alle gemeenten in Brabant en Zeeland hun voordeel kunnen doen.
- In recreatieve jachthavens die worden aangeduid als risicovol voor ondermijning (aan de hand van een ontwikkelde haven-thermometer), worden gerichte interventies gepleegd. Het gaat hierbij om het lokaal toepassen van maatwerk in samenwerking met alle partners en onder regie van de betreffende gemeente.
- In de post- en koeriersbranche worden werkende weg samen met een post- en koeriersdienst nadere mogelijkheden tot publiek-private samenwerking uitgewerkt.
- Momenteel wordt in samenwerking met TNO hard gewerkt om de informatiepositie in zeehavens als Moerdijk, Vlissingen, Terneuzen, Borsele en Antwerpen te vergroten. Dit als basis voor een te ontwikkelen interventiematrix en een barrièremodel.
- Om de kwetsbaarheid van amateurvoetbalclubs voor ondermijning tegen te gaan, hebben tientallen informatie- en weerbarheidsbijeenkomsten plaatsgevonden met onder andere amateurvoetbalclubs, gemeenten, provincie Noord-Brabant, de KNVB, NOC*NSF, Belastingdienst, FIOD en politie en OM. Landelijke en lokale media zijn veelvuldig ingezet om awareness te creëren onder betrokken partijen en onze kennis te delen (uitzendingen NOS, Nieuwsuur, RTL Nieuws, Omroep Brabant).
- We hebben kennis en ondersteuning geboden aan partners bij concrete signalen en casuïstiek. Daarbij hebben we tevens publieke en private partijen met elkaar in verbinding gebracht. In totaal zijn ongeveer dertig gemeenten bij deze activiteiten in het kader van amateurvoetbal en ondermijning betrokken geweest.

In 2019 hebben we op deze wijze de kanteling in het programma maatschappelijke weerbaarheid gemaakt van aanbodgericht naar meer vraaggericht werken. Een inventarisatie van behoeften bij onze partners vanuit de Actiecentra vormde daarbij het uitgangspunt. In 2019 zijn we van een brede projectaanpak naar afgebakende proeftuinen gegaan, waarin meerdere projecten en programma’s samenwerken. De uitwerking op thema’s gericht op kwetsbare branches en financiële dienstverleners moet vooral in 2020 nader vorm krijgen.

SAMEN HOUDEN WE ONZE JACHTHAVENS VEILIG. STERK BESTUUR, RUSTIGE HAVEN
Snel meters maken op het terrein van maatschappelijke weerbaarheid.

In een kleine passantenhaven in een gemeente in Brabant, laat een gepensioneerd bestuur van de vereniging van de jachthaven zien hoe je bijdraagt aan de aanpak van ondermijning:

Een jachthaven, eigendom van de gemeente, wordt beheerd door een vereniging van liefhebbers van de pleziervaart. De vereniging bestaat voornamelijk uit gepensioneerde mensen die gepassioneerd zijn van hun hobby en de kleine passantenhaven in het centrum van het dorp. Ze doen er alles aan om de haven gezellig en veilig te houden voor leden en bezoekers. Indien nodig heeft het bestuur hulp van een BOA van de gemeente. Deze is ook regelmatig op de jachthaven aanwezig.

Op een dag krijgen ze een verzoek van een lokale horecaondernemer die zijn plezierjacht in de haven wil leggen. De horecagelegenheid ligt letterlijk op 10 meter van de jachthaven. Rondom de ondernemer gaan verhalen, hij zou wel eens ‘het grijze gebied’ opzoeken. Het bestuur bespreekt de aanvraag. Ze maken de afspraak dat de ondernemer zijn jacht in de haven mag plaatsen omdat er geen concrete feiten zijn waarop hij geweigerd kan worden. Binnen de vereniging bestaat het gevoel dat de nieuwe bezoeker zich wel eens niet aan de afgesproken regels in de haven zou kunnen houden.

Na een paar weken blijkt dit gevoel te kloppen. Er is luidruchtig gebruik van het jacht en er blijft met enige regelmaat iemand voor meerdere dagen slapen zonder dat de vereniging daar-

over geïnformeerd is. Het bestuur besluit om de eigenaar aan te spreken op dit gedrag en zijn lidmaatschap op te zeggen. De voorzitter, een 80-jarige man, maakt hem duidelijk dat hij met zijn jacht niet meer welkom is in de jachthaven. Natuurlijk is de ondernemer het hier niet mee eens, maar besluit toch met zijn jacht uit de haven te vertrekken.

De BOA van de gemeente geeft eerlijk aan dat hij, gezien de verhalen die rondom deze ondernemer de ronde doen in het dorp, deze stap niet gezet zou hebben. De andere leden van de vereniging zijn erg blij dat de ondernemer met zijn jacht is vertrokken en de rust in de jachthaven is teruggekeerd.

Het verhaal van de aangesproken ondernemer die uit de jachthaven is gestuurd gaat als een lopend vuurtje door het dorp. Mensen vinden het moedig dat ‘dit soort lieden’ door de voorzitter zijn aangesproken en nu eens niet hun zin krijgen. Het bestuur heeft met deze actie een duidelijk en zichtbaar signaal afgegeven. Criminaliteit en ondermijning wordt niet getolereerd in deze jachthaven. Hiermee hebben ze mogelijke ook toekomstige gebruikers met kwade bedoelingen geweerd.

Alle kleine jachthavens in Brabant en Zeeland hebben door middel van de toolkit Jachthavens alle benodigde tools in handen om de strijd tegen ondermijning aan te gaan. Samen met de verschillende overheidspartners en de ondernemers maken we, zoals bovenstaand voorbeeld laat zien, kleine jachthavens veiliger.

Bovenstaand voorbeeld staat niet op zichzelf. Op het thema Jachthavens binnen het programma Maatschappelijke Weerbaarheid zijn inmiddels heel wat acties in gang gezet, zoals:

- Door het creëren van awareness op het thema nachtregister is er een gemeentelijke werkgroep in de provincie Zeeland actief om dit voor alle gemeenten in deze provincie te regelen. Dit is niet alleen een barrière op jachthavens, maar ook voor recreatiegebieden en vakantieparken (implementatie begin 2020).
- In samenwerking met het CCV is het barrièremodel voor jachthavens ontwikkeld en landelijk ter beschikking voor alle partners. Ook is een veiligheidsscan gemaakt. Zowel private als publieke partners kunnen deze scan laten uitvoeren en krijgen een objectief advies over mogelijke verbeterpunten en/of te nemen maatregelen.
- Er is een app met een overzicht van de regelgeving in jachthavens gemaakt. Met een paar vingertoetsen is wet- en regelgeving voor iedereen simpel bereikbaar gemaakt. Tot nu toe wordt deze app maandelijks ongeveer 200 keer geraadpleegd.
- Er zijn in 2019 opnieuw integrale controles (12 totaal) uitgevoerd op jachthavens, met bij elke controle geconstateerde verbeterpunten m.b.t. het vergroten van de weerbaarheid tegen criminaliteit.

VIJF PROEFTUINEN KWETSBARE BRANCHES

In het project kwetsbare branches zijn vijf proeftuingebieden aangewezen waarvan we vermoeden dat er een sterke voedingsbodem voor ondermijning aanwezig is. Denk hierbij aan winkelgebieden en bedrijventerreinen in steden met een ‘magneetfunctie’ voor ondermijnende praktijken. Het gaat hierbij om de volgende proeftuinen:

- **Eindhoven** - Oud Woensel (de Kruisstraat, koppeling aan wijkaanpak)
- **Breda** - Hazeldonk (internationaal logistiek knooppunt en bedrijventerrein)
- **Tilburg** - Besterd en Korvel (koppeling aan wijkaanpak)
- **Den Bosch** - Hinthammereinde (winkelgebied)
- **Helmond** (koppeling aan wijkversterkingsplan binnenstad)

Het is onze uiteindelijke ambitie om de negatieve patronen, die diep zijn ingesleten, te doorbreken met kennis en expertise (onderzoek Avans), communicatie & awareness (bewustwording), het versterken van coalities in PPS-verband en het ontwikkelen van effectieve barrières en handelingsperspectieven. In samenwerking met Avans is een dynamische onderzoeksopzet ghierbij de focus op informatie, samenwerking en doekracht. Het onderzoekstraject van Avans start medio maart 2020. Twee proeftuinen zijn inmiddels gestart (Breda en Den Bosch), de overige drie proeftuinen worden begin 2020 operationeel.

In 11 wijken in Brabant en Zeeland concreet aan de slag met een brede wijkaanpak

Ook de voortgang binnen de innovatieve projecten voor het betrekken van burgers en vergroten van hun meldingsbereidheid zijn in dit kader vermeldenswaardig. De wijkversterkingsgelden zijn eveneens een belangrijke pijler.

In 11 wijken in Brabant en Zeeland worden nu zodoende lokale aanpakken vormgegeven. We organiseren binnen “Buurten en wijken” (onderdeel van Sociale Weerbaarheid) dat de samenleving zelf de ruimte en mogelijkheden voor criminele activiteiten kan verkleinen. We zetten in op een slimme mix van preventieve en repressieve maatregelen om deze problematiek effectief te kunnen aanpakken.

Dit doen we binnen drie programmalijnen: wijkaanpak, onderwijs en jongerenwerk. Hierin spelen communicatie, preventie, bewustwording en het vergroten van de meldingsbereidheid een belangrijke rol. Tevens worden hierin lessen opgedaan, waarmee ook andere gemeenten op termijn hun voordeel kunnen doen. Ook TNO is ondersteunend aan de wijkaanpak in Brabant en Zeeland. Dit met als primaire doelstelling dat geleerde lessen cq. succesvolle werkwijzen gemonitord en breder gedeeld/uitgeleerd kunnen gaan worden. Niet alleen naar andere gemeentes buiten het traject, maar ook onderling tussen de gemeenten gedurende het project.

BREDA INTERNATIONAL AIRPORT GAAT STRIJD AAN MET CRIMINELLEN: TOEZICHT VERSCHERPT

BOSSCHENHOOFD - Er komt scherper toezicht op Breda International Airport om onder meer drugs- en mensensmokkel tegen te gaan. Dat is nodig, omdat kleine vliegvelden veel minder streng beveiligd zijn dan de grote luchthavens...

<https://www.bd.nl/...>

Foto Raoul Cartens

ENKELE VOORBEELDEN VAN DE WIJKAANPAK-PROEFTUINEN IN DE PRAKTIJK

De wijkaanpak - maatwerk in Best

In Best is in 2019 een nulmeting onder bewoners gehouden en is een projectplan opgeleverd, dat door de gemeenteraad is geprioriteerd en datzelfde jaar in uitvoering is gebracht. Een breed integraal wijkteam is vanaf september 2019 actief in de wijk. De eerste stappen voor verbetering van het vertrouwen van bewoners in de overheid inclusief veiligheidspartners zijn gezet. Daarbij wordt met sociale media gewerkt aan innovatie van communicatie door de gemeente. Zo worden sociale media ingezet voor het creëren van awareness en versterken van de meldingsbereidheid over drugsincidenten in de wijk. Daarnaast wordt separaat gewerkt aan het versterken van meldingen van onverklaarbaar vermogen en agressie, angst en intimidatie.

De wijkaanpak - maatwerk in Tilburg

In Tilburg worden de versterkingsgelden in drie wijken, waarin sprake is van een stapeling van kwetsbaarheden in combinatie met ondermijningsproblematiek, ingezet: Groenewoud, Tilburg Noord en Tilburg West. Elke wijk heeft zijn eigen dynamiek en aandachtspunten en iedere wijk is wat betreft de wijkgerichte aanpak van ondermijning in een andere fase.

De wijkaanpak - maatwerk in Oss

In september is in Oss gestart met het opzetten van het netwerk ‘streetorganizers’ in de betreffende wijk. Sindsdien is gewerkt aan het opbouwen van een vertrouwensrelatie en zijn daadwerkelijk reeds 8 ‘straatversterkers’ in de wijk geworven. Het benodigde netwerk van bewoners en professionals staat in de basis; in het eerste halfjaar van 2020 zal verder worden geworven. De jaarwisseling is in de wijk (die is aangewezen als risicogebied) voor het eerst in jaren rustig verlopen.

De wijkaanpak - maatwerk in Uden

In de probleemwijk in Uden is in 2019 voornamelijk aan gezag herstel gewerkt, vooral in de samenwerking met de woningcoöperatie. Er is wekelijks overleg met kernpartijen (gemeente, coöperaties, politie) en vierwekelijks breed overleg (incl. zorg en welzijn). Er zijn activiteiten opgestart om de positieve betrokkenheid van bewoners en de meldingsbereidheid te vergroten. De wijkagent heeft een pop-up kantoortje in de wijk gekregen. Eind 2019 waren al minder incidenten opgetekend dan in voorgaande jaren. Ook de jaarwisseling verliep relatief rustig, weliswaar met inzet van politie en handhavers.

STEEDS VAKER DRUGSLAB IN LEEGSTAANDE STALLEN

Boeren in het zuiden van het land worden geregeld door criminelen benaderd met de vraag of ze hun leegstaande stallen willen verhuren voor wietteelt of het maken van xtc. Ze kunnen daar tot 150.000 euro per jaar mee verdienen. De leegstand van agrarische gebouwen is groot door de schaalvergroting in de sector, schrijft NRC...

<https://www.nos.nl/...>

Foto Reality Photo

Secundair doel is dat met het verbinden van diverse wijkaanpak-projecten tijdens de uitvoering van elkaar geleerd kan worden. Een en ander conform de wens die tijdens de Werkconferentie “Toekomstplannen Ondernijning” ook nadrukkelijk naar voren kwam (Tilburg, 18 maart 2019). De monitoring van de ontwikkelingen in de wijkaanpak en het delen van onze ervaringen wordt begeleid en ondersteund door een begeleidingsgroep van de Actiecentra, TF-RIEC Brabant-Zeeland en TNO. In 2019 zijn twee leerkringen wijkaanpak georganiseerd voor de deelnemende gemeenten.

Tot slot: eind 2019 is de *programmalijn Weerbare Jeugd* toegevoegd binnen de kaders van de wijkversterkingstrajecten. Uit diverse onderzoeken bleek immers dat criminele organisaties druk bezig zijn met het ronselen van scholieren, al ver voordat zij uitstromen van hun opleiding. Scholieren zijn kwetsbaar en bevattelijk voor het vele geld en de “gouden toekomst” die hen wordt voorgehouden. Het gevaar is dat scholieren deel gaan uitmaken van een crimineel systeem waar zij doorgaans niet zomaar uit kunnen stappen. Deze programmalijn richt zich primair op de leeftijdscategorie 11 tot en met 23 jaar en op zowel basis- (groep 7/8), voortgezet- als middelbaar onderwijs. Naast onderwijs richt het project zich op het bieden van handelingsperspectieven aan jongerenwerkers. Uit recent onderzoek blijkt dat jongerenwerk het nemen van eigen verantwoordelijkheid bij jongeren stimuleert, waardoor jongeren sneller hulp vragen bij instanties. Jongerenwerkers spelen dus een belangrijke sleutelrol in de preventieve aanpak.

**VOETBAL IS FUN EN MOET
FUN BLIJVEN. OUDERS
DOEN NOODOPROEP**

Maatschappelijke weerbaarheid tegen ondernijning kan heel simpel, heel effectief zijn. Ouders van jonge spelers van een lokale Brabantse voetbalclub doen een dringende noodoproep bij Taskforce-RIEC en melden signalen van ondernijning:

Eind september vorig jaar komen de resultaten naar buiten van een onderzoek dat Taskforce-RIEC liet uitvoeren naar ondernijning bij lokale amateurvoetbalclubs. Twaalf Brabantse clubs zijn onderzocht door Tilburg University en criminele inmenging door middel van bijvoorbeeld sponsoring blijkt een serieus probleem dat hoger op de agenda zou moeten komen staan.

Naar aanleiding van dit onderzoek en de media aandacht die het krijgt volgt er nog meer aandacht. Ook buiten Brabant komt ondernijning binnen het amateurvoetbal hoger op de agenda. Landelijk doet RTL Nieuws een vervolgonderzoek en de meldingen bij Meld Misdaad Anoniem rondom ondernijning bij amateurvoetbalclubs nemen toe.

Eind oktober valt er een brief op de spreekwoordelijke deurmat van Taskforce-RIEC in Tilburg. Een grote envelop, gericht aan de directeur. In de envelop zit een uitgebreide brief van maar liefst zeven kantjes. Het blijkt een noodoproep van een groep ouders van jeugdleden van een lokale amateurvoetbalclub. Ze beschrijven tot in detail wat er volgens hen mis gaat bij de club en wie hiervoor verantwoordelijk zijn. Ook hebben ze tientallen handtekeningen van ouders toegevoegd die achter het in de brief beschreven standpunt staan. De ouders roepen op tot actie.

Nog nooit eerder kwam zo’n concrete melding bij Taskforce-RIEC binnen. Er is een integrale casus gestart naar aanleiding van dit signaal. Alle amateurclubs in Brabant en Zeeland kunnen door middel van een checklist bekijken in hoeverre ze zelf risico lopen op ondernijning en worden ondersteund bij de aanpak hiervan. De samenwerking met de KNVB en NOC-NSF is hierbij gevonden. Samen met de verschillende overheidspartners en de amateurclubs maken we, zoals bovenstaand voorbeeld laat zien, het amateurvoetbal veiliger.

**DRUGSCRIMINELEN RONSELEN JONGEREN OP SCHOOL:
‘HET GEBEURT OVERAL’**

Op scholen van alle onderwijsniveaus in Nederland worden jongeren geronseld door drugscriminelen. Dat stellen deskundigen tegenover RTL Nieuws. Zij maken zich grote zorgen. “Jongeren leven in parallelle werelden.” ...

<https://www.rtlnieuws.nl/...>
Foto Screenshot RTL nieuws.nl

**70 VOETBALCLUBS ZIEN SIGNALLEN VAN CRIMINALITEIT
OP DE VERENIGING**

Cash geld van dubieuze sponsors, mensen die drugs aanbieden en geldschietters die anoniem willen blijven. Ruim 70 amateurvoetbalclubs zien onder meer deze signalen van criminaliteit voorbijkomen bij hun vereniging. Bestuursleden weten vaak niet hoe ze hier mee om moeten gaan. ...

<https://www.bd.nl/...>
Foto Archief foto Beeld © ANP

**ONDERZOEK BIJ TWAALF BRABANTSE CLUBS: AMATEURVOET-
BAL MOET FOUTE SPONSORS BUITENSCHOPPEN**

TILBURG - Amateurvoetbalclubs moeten beter hun best doen om criminele sponsors buiten de deur te houden. Dat concludeert de Brabantse taskforce drugscriminaliteit uit een onderzoek onder twaalf Brabantse clubs in de hogere klassen van het amateurvoetbal....

<https://www.bd.nl/...>
Foto Marc Bolsius

**JACHTHAVENS ZIJN TE AANTREKKELIJK VOOR CRIMINELEN EN
DAT MOET VERANDEREN**

De douane, politie en Zeeuwse gemeenten hebben de handen ineen geslagen om jachthavens minder kwetsbaar te maken voor criminaliteit, zoals drugsmokkel, mensensmokkel en diefstal van buitenboordmotoren. Want met zo’n zestig jachthavens is Zeeland niet alleen een

<https://www.omroepzeeland.nl/...>
Foto Screenshot video omroepzeeland.nl

Innovatie: proactief vernieuwing aanjagen en er ruimte voor organiseren

Ook dit jaar lag de lat weer hoog om slagvaardig te zijn en blijven in de strijd tegen ondermijnende criminaliteit. Dit vroeg ook in 2019 om elkaar de spiegel voor te houden, met elkaar de scherpste op te zoeken en ruimte te organiseren voor innovatie.

Voor een duurzame, toekomstbestendige innovatieve aanpak van ondermijning in Brabant en Zeeland heeft het afgelopen jaar allerlei werk onder de motorkap plaatsgevonden. Het ging veelal om ontwikkelprogramma's; investeringen die zich pas op een later moment uitbetalen en een langere adem vergen. Denk bijvoorbeeld aan de investeringen die momenteel met 150 gemoeid zijn.

Flexibel en responsief blijven reageren op de criminele doelgroep, dat staat voor ons voorop. Maar innovatie beperkte zich niet alleen tot lange termijn ontwikkelopgaven, zoals in het hiernavolgende duidelijk zal worden. In 2019 zagen we zowel kleine als grote vernieuwende ontwikkelingen.

DUTCH DESIGN WEEK

In oktober 2019 heeft Taskforce-RIEC als onderdeel van de 'Embassy of Safety' deelgenomen aan de Dutch Design Week (DDW). Al jarenlang is de DDW een internationaal begrip om vanuit designperspectief oplossingen te vinden voor bepaalde problemen. Dit jaar is voor het eerst een zogenaamde 'ambassade' opgericht, waarbinnen de aanpak van georganiseerde criminaliteit en daaraan verbonden ondermijning een prominente plaats kregen. Vanuit Taskforce-RIEC is samen met ketenpartners en designers het onderwerp drugsdumpingen besproken. Doelstelling hierbij was om in samenwerking met private partijen en designers op zoek te gaan naar alternatieve oplossingen voor dit probleem. Uiteindelijk zijn er 3 ontwerprichtingen als kansrijk benoemd om verder uit te werken.

- De veilige dumpplaats
- Rioolproof maken van drugsdumpingen
- Detectie in de keten

INNOVATIE IN ACTIE

Altijd weer die Autodrop!

In 2019 heeft het succesvolle project Focusweek Autodrop uit 2018 - geïnitieerd vanuit het Actiecentrum Oost-Brabant door de eenheidscoördinatoren hennep en synthetische drugs in Oost-Brabant - een vervolg gekregen. Tijdens deze Autodrop- weken worden bij toerbeurt door de politie in ieder basisteam opvallende bestelbusjes en kleine vrachtwagentjes gecontroleerd. Enkele successen:

- In basisteam Dommelstroom bleek een bestelbus vol te zitten met goederen bestemd voor de inrichting van hennepkwekerijen.
- In basisteam De Kempen was een collega tegen het einde van zijn dienst nog zeer alert. Hij zag een klein vrachtwagentje met opvallend rijgedrag dat hij wilde controleren. Na een achtervolging wisten de inzittenden helaas te ontkomen, maar de ruim 1450 paar Nike sportschoenen konden wel terug naar de rechtmatige eigenaar! Deze bleken van inbraak afkomstig te zijn.
- In basisteam De Kempen werd door collega's geïnvesteerd in het posten op een bestelbus waar later chemicaliën en andere goederen voor de productie van synthetische drugs in bleken te zitten. De bus bleek ook nog eens van diefstal afkomstig. Twee verdachten werden aangehouden.
- Door de Landelijke Eenheid werd op de A2 een bestelbus van een bekend verhuurbedrijf gecontroleerd. In deze gehuurde bus bleken dozen te liggen met daarin in totaal 441 kilo MDMA-kristalbrokken. De bestuurder werd aangehouden.

Naast deze mooie resultaten mag ook niet onvermeld blijven dat er weer enkele honderden bestelbussen en kleine vrachtwagens gecontroleerd zijn met oog op de verkeersveiligheid. Iedere succesvolle actie werd beloond met een schaalte Autodrop namens het Actiecentrum Oost-Brabant.

INNOVATIE IN COMMUNICATIE

Flyers: klassiek en eenvoudig, maar zeer effectief in de strijd tegen synthetische drugs en hennep

Het goed informeren van burgers is van belang voor het vergroten van de meldingsbereidheid. Over het algemeen is de indruk dat burgers een lage bereidheid hebben om bepaalde zaken te melden aan de overheid. Dat vraagt vanuit TaskforceRIEC BZ om een toets in de praktijk. In maart 2019 werd op initiatief vanuit het Actiecentrum Oost-Brabant op alle woonadressen binnen de eenheid Oost-Brabant een flyer over synthetische drugs en hennep verspreid. In de flyer werd uitleg gegeven over de gevaren van een drugslab en hennepkwekerij en over de signalen. Dat het productieproces van drugs geen ver van je bed show is, maar dat het plaatsvindt in onze nabije omgeving, werd zo nog maar eens onderstreept.

Kort na het huis aan huis verspreiden van de flyers, zagen we een flinke stijging van het aantal druggerelateerde (MMA-)meldingen. Gevolg is ook dat het aantal aangetroffen henneplocaties is in het tweede halfjaar van 2019 aanzienlijk is gestegen ten opzichte van het jaar 2018. Daarnaast zagen we een stijging in het aantal opslaglocaties voor synthetische drugs: het aantal druggerelateerde meldingen in de regio Oost-Brabant in de week voor verspreiding (47 meldingen) en in de week na verspreiding van de flyer (96 meldingen). We zien hierin een toename van 50%.

HENNEPKWEKERIJEN EN DRUGSLABS: HELP ZE UW WIJK UIT!

Oost-Brabant - De politie vraagt uw hulp bij de bestrijding van hennepkwekerijen en drugslabs in uw wijk. In uw eigen belang! Daarom valt de komende week een flyer bij u op de deurmat, met daarin informatie over de risico's, hoe u een lab of kwekerij herkent en wat u kunt doen om ons te helpen....

<https://www.politie.nl/...>
Foto Screenshot politie.nl

Rondom de verspreiding van de flyer is een communicatietoolkit samengesteld met communicatiemiddelen die vrij te gebruiken zijn. Alle partners in Noord-Brabant en Zeeland krijgen deze toolkit aangereikt via de Apothekerskast. Vanuit het hele land is interesse getoond voor de flyer en bijbehorende poster. In 2020 willen we op dit succes doorontwikkelen, onder andere door slimme inzet van social media.

Online en social media niet meer weg te denken – ook niet in de aanpak van ondermijning

Online gebeurt steeds meer. In 2019 hebben we daarom geïnvesteerd in de inzet van social media. Onze eigen kanalen op LinkedIn, Twitter en Facebook hebben veel nieuwe volgers gekregen en de introductie van de hashtag #samensterktegenondermijning is geslaagd.

Om precies te zijn kreeg de hashtag in 2019 398.500 social views en wordt deze ook door partners steeds vaker herkend en overgenomen.

Foto Screenshot twitter.com/wa_goirleriel

Mailings op maat

Mede op basis van een lezersonderzoek dat we in 2019 deden, hebben we onze mailings doorontwikkeld. Ruim 700 ontvangers krijgen de dagelijkse Mediascan en de wekelijkse Trending Topics. Daarnaast zijn we in 2019 gestart met de verzending van de Taskforce-RIEC Brabant Zeeland nieuwsbrief.

Tabel 12

Mailings	Lezers	Verzonden
Mediascan	728	223
Trending Topics	725	44
Nieuwsbrief	898	5

Underkoffer: Xtacy, er zit een luchtje aan!

In 2019 is gestart met de zogeheten Underkoffer. Twee koffertjes, één voor Oost-Brabant en één voor Zeeland West-Brabant, waarin alle ingrediënten zitten voor het inrichten van een voorlichtingsstand over drugscriminaliteit. Inclusief het Xtacy parfum dat in 2019 werd ontwikkeld vanuit het OM. Hiermee maken mensen op een creatieve manier kennis met drugsproblematiek. De invalshoek is anders dan gebruikelijk waardoor mensen mogelijk ontvankelijker zijn voor de boodschap. Er wordt hen namelijk aangeboden om een nieuw parfum te ruiken terwijl niet direct duidelijk is dat het om een preventiecampagne gaat. Naar aanleiding van de geur gaan we het gesprek met mensen aan en leren ze de geur en hiermee de gevaren van synthetische drugs kennen.

De aanschaf van dit parfum is kostbaar voor gemeenten, daarom hebben we dit als Taskforce-RIEC gedaan en stellen we het door middel van de Underkoffers beschikbaar aan al onze partners. Via een speciaal emailadres kunnen partners de koffers reserveren en zo voorlichting over drugscriminaliteit creatief en professioneel aanpakken zonder hiervoor de hoofdprijs te betalen.

De zogeheten Underkoffers zijn door veel verschillende partners gebruikt in 2019, verdeeld over ZWB en OB:

Zeeland West-Brabant
Woensdrecht - Steenberghe
Drimmelen - Geertruidenberg
Altena - Rucphen
Waalwijk - Breda - Politie Basisteam Weerijs

Oost-Brabant
Bergeijk - Helmond - Cranendonck
Heusden - Boekel - Politie Basisteam Maasland
Valkenswaard - Oirschot - Kempen gemeenten
Someren - Boxmeer

De inzet hiervan heeft op veel verschillende manieren spin-off gekregen: op social media, via bestuurders en in de media:

VEILIGHEIDSMARKT DRUNEN: ‘IK WIST NIET DAT EEN DRUGSLAB NAAR ANIJS RUKT’

DRUNEN - Normaal wordt ‘ie gebruikt voor trainingsdoeleinden, nu staat de hennepcontainer van Enexis er om burgers bewust te maken van de gevaren van een kwekerij.

In een grote grijze container staan aan weerszijden ...

<https://www.bd.nl/...>
Foto Ricardo Smit

SLEEUWIJKERS KRIJGEN VEILIGHEIDSLES: 'ALS JE DIT RUIKT, IS DE KANS GROOT DAT ER EEN XTC-LAB ZIT'

Verbaasde gezichten zaterdag op de veiligheidsmarkt in Sleeuwijk. Die parfum van die agent rook toch echt naar anijs. Maar het was de partydrug xtc. Onder andere de brandweer, buurtbemiddeling, EHBO-vereniging en het Rode Kruis waren aanwezig in het winkelcentrum in Sleeuwijk....

<https://www.ad.nl/...>

Foto Screenshot ad.nl

VOORLICHTING IN VALKENSWAARD: 'XTC? HET RUIKT NAAR ANIJS'

VALKENSWAARD - Hoe ruikt een xtc-lab? En een hennepkwekerij? Tijdens de weekmarkt in Valkenswaard konden mensen letterlijk eens ruiken.

Een weeïge, ietwat zoete geur met een hint van anijs....

<https://www.bd.nl/...>

FotoMeulenhof/Jean Pierre Reijne

10 vind-ik-leuks
gemeenteoirschot Heb je al een bezoek gebracht aan de hennepcontainer? Deze staat tot 19.00 uur voor het gemeentehuis. Deskundigen van Enexis en de politie beantwoorden al je vragen. Vanaf 19.00 uur

Foto Screenshot Instagram Gemeente Oirschot

TASKFORCE ZET DIGITALE TRUCS IN OM DRUGSCRIMINALITEIT SNELLER TE BESTRIJDEN

Gemeenten, provincies, politie, Openbaar Ministerie, de Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (FIOD) en de Belastingdienst gaan voortaan data van allerlei bronnen gebruiken en bundelen om sneller dan ooit drugscriminaliteit in Nederland op te kunnen sporen...

<https://www.ad.nl/...>

Foto ANP

1 SMART OVERHEID = INNOVATIE IN INTEGRALE INTELLIGENCE OP ONDERMIJNING

Effectiever worden in het verstoren van de drugsindustrie en het criminele verdienmodel, dat is wat centraal staat in het programma 1SmartOverheid. We werken in Brabant en Zeeland al langer met integrale ondermijningsbeelden en vanuit individuele signalen en casussen. Tot op heden is deze werkwijze statisch van aard en vergt veel handmatige verwerking en tijd met als effect dat resultaten vaak verouderd zijn waardoor interventies vanuit partners minder resultaten bereiken dan gehoopt. Vanuit het bewustzijn dat we toe moeten naar meer 'dynamisch' beeld en geluid van 'wat er speelt' en dat we ons niet langer alleen moeten beperken tot overheidsinformatie, is in het programma 1SO ingezet op een fundamentele intelligence-versterking. Parallel hieraan was ook het bewustzijn gegroeid dat de samenwerking tussen dat wat we dan zien en welke actie we nemen, om krachtiger inrichting vraagt. Hetzelfde geldt voor het volgen wat er daarna gebeurt: het effect. Kortom: continue verbinding tussen intelligence, besluitvorming en actie.

In het programma 1SO werken we vanuit 3 met elkaar samenhangende programmalijnen. Op elk van de 3 lijnen zijn in 2019 belangrijke mijlpalen bereikt; de basis staat!

1. 1SO: een duidelijk, werkend proces mét commitment!

Optimalisatie van de onderlinge verbinding tussen intelligence, besluitvorming en (voorbereiding van) actie staat in deze programmalijn centraal (op basis van NATO-best practices). De focus ligt hierbij op het realiseren van een actuele integrale informatiepositie, het sturen op inzet van de meest effectieve interventies en daarmee effect én het weer benutten van informatie die bij acties wordt opgedaan.

Het afgelopen jaar hebben we onder andere een processchema gerealiseerd (het zogeheten Business-DNA) getoetst door de partners, waardoor voor elk van de deelnemende partners duidelijk en inzichtelijk is wie wanneer welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden heeft als we conform het 1SO-model met elkaar aan de slag gaan. De stappen intelligence, besluitvorming en actie zijn door het 1SO-programma ontwikkeld met het oog op het in praktijk werkend krijgen. In de praktijk zijn deze stappen gezamenlijk uitgewerkt en verfijnd door input van verschillende partners.

We zien - onder meer in de proeftuinen - dat in 2019 de ontwikkeling wordt doorgemaakt van aanvankelijk vooral vanuit individuele casussen opereren naar meer acteren vanuit een integraal beeld van de criminele industrie en de gangbare criminele verdienmodellen daarbinnen. Kwalitatief betere keuzes zijn hierdoor mogelijk; andersoortige - meer systemisch verstorende - interventies komen zo in beeld, waardoor we meer aan de voorkant van de problematiek van ondermijning komen. Door intelligence, acties en besluitvorming meer met elkaar te verbinden, ontstaat in de praktijk een zichzelf versterkend proces.

2. 1SO: Sleutelpersonen klaar voor een fundamenteel andere werkwijze!

Partners zijn nog niet altijd in staat om de juiste input te leveren. Dit kan dan ten koste gaan van de integrale informatiepositie. Winst van de 1SO-werkwijze is dat duidelijk wordt waar op dit punt nog belangrijke meters te maken zijn. De programma's Bestuurlijke Weerbaarheid en 1SO zijn beide behulpzaam om gestructureerd de intelligence-positie en ontsluiting van informatie bij elk van de partners te verbeteren.

1SO gaat gepaard met een andere werkwijze. Ca. 120 medewerkers vanuit zowel ketenpartners als Taskforce-RIEC die een belangrijke rol gaan spelen bij de integrale samenwerking tegen ondermijning in de regio's Brabant en Zeeland zullen daarin worden opgeleid. Gezien de fundamenteel andere werkwijze, vraagt dit extra aandacht en tijd. Koudwatervrees moet worden weggenomen. In het kader van de proeftuinen zijn in 2019 al ongeveer 30 deelnemers van de partners en Taskforce-RIEC BZ inmiddels opgeleid om aan de slag te gaan met de 1SO-methodiek. Ze kunnen in 2020 op gestructureerde wijze data delen en combineren én daarbij gebruikmaken van geavanceerde analysetools. Dit alles in een beschermde omgeving, die ook aan de eisen van het RIEC-convenant voldoet.

Zoals gesteld, bleek in 2019 dat ook bij de afzonderlijke partners winst te behalen is in de intelligencepositie. Dit leidde soms tot vertraging. Zo was dat de gevraagde input lang niet altijd binnen een kort tijdsbestek te leveren. Extra inspanningen van de kant van 1SO waren nodig om dit los te krijgen. Zo is met 1SO-gelden, -expertise en -capaciteit tevens ingezet op concrete verbetering van de intelligencepositie bij de verschillende partners. Met het Openbaar Ministerie zijn we nu in dialoog om in het kader van Zuid3 de intelligence-positie van het OM vanuit 1SO te ondersteunen, zodat het OM op een nieuwe wijze kan gaan werken. Hetzelfde geldt momenteel voor de politie, de Belastingdienst en enkele gemeenten die als voorloper in dit kader kunnen worden beschouwd.

3. 1SO: het ICT-landschap 'up and running'!

Het inrichten van een ICT-landschap dat het geoptimaliseerde proces ondersteunt, is ten slotte een essentiële randvoorwaarde voor het aan de slag gaan met de 1SO-werkwijze. Concreet stond in 2019 het operationaliseren van het zogeheten Joint Datalab Ondermijning (JDO) centraal. Het JDO is een platform, waarin de systemen om te komen tot intelligence, besluitvorming en actie effectief, efficiënt en veilig - conform RIEC-convenant en wet- en regelgeving - met elkaar werkend zijn. In 2019 is hier veel werk in verzet. Aanzienlijke investeringen waren noodzakelijk zowel aan de ontwikkelkant als wat betreft software, hardware en de juridische uitwerking.

Concreet ging het - met het oog op privacy en informatiebeveiliging na uitgebreid onderzoek in het begin van 2019 - om aanzienlijke investeringen in dit jaar van opbouw. In de tweede helft van 2019 konden de hard- en software voor het definitieve JDO worden aangeschaft. Eind 2019 is de eerste live demonstratie van het JDO aan de eerste bestuurders gegeven.

SLIMME SOFTWARE IN 2019 TOT DE BESCHIKKING VAN DE INTEGRALE PARTNERS GEKOMEN IN HET JOINT DATA LAB ONDERMIJNING

iBase

Om effectief met informatie te kunnen werken, is een data-base nodig waarin data op uniforme wijze worden opgeslagen, gedocumenteerd en geïndexeerd. iBase is zo'n database. De onderwerpen die in een document beschreven staan, worden vertaald naar entiteiten en verbindingen, zodat met één druk op de knop een visuele weergave van het document wordt gegeven. Door de uniformiteit van invoeren, kan de informatie over een entiteit (bijvoorbeeld een persoon) ook op een later tijdstip of door een ander persoon worden uitgebreid. Hierdoor wordt een veelvoud aan tekstbestanden omgezet naar een dynamisch geheel dat eenvoudig doorzocht kan worden.

Een politierapport omschrijft bijvoorbeeld dat Jaap de eigenaar van een groene Volkswagen is. In iBase worden twee entiteiten aangemaakt (persoon Jaap en voertuig) met daartussen een link (omschrijving: eigenaar). Nu kan er door iedere daartoe bevoegde analist op persoon Jaap gezocht worden en zal de verwijzing naar het politierapport naar voren komen.

Analyst's Notebook

Om gestructureerde data - waarvoor iBase behulpzaam is - te kunnen visualiseren, wordt Analyst's Notebook (ANB) gebruikt. Dit bijvoorbeeld om criminele netwerken inzichtelijk te maken. Het programma kan gezien worden als een digitale equivalent van een prikbord vol foto's, die met elkaar verbonden zijn met lijntjes.

Een analist wil bijvoorbeeld een overzicht van alle personen waarmee subject Y contact heeft gehad. Doordat alle entiteiten en links in iBase al zijn geordend, kan ANB een netwerk rondom subject Y grafisch weergeven.

ArcGIS

Om informatie met geografische kenmerken te visualiseren is ArcGIS het geschikte programma. Simpel gezegd: als er coördinaten aan data vastzitten, kunnen deze data aan een locatie ergens op de wereld worden verbonden. ArcGIS is in staat om punten, lijnen of vlakken te verbinden aan coördinaten. Deze data kunnen zo op een kaart of luchtfoto worden geplakt; zo krijgen we zaken inzichtelijk in de buitenwereld die anders wellicht verborgen bleven.

Door bijvoorbeeld alle lab- en/of henneplocaties in Brabant en Zeeland met ArcGIS visueel inzichtelijk te maken, wordt in een oogopslag zichtbaar waar zich concentraties of opvallende patronen bevinden.

Insights

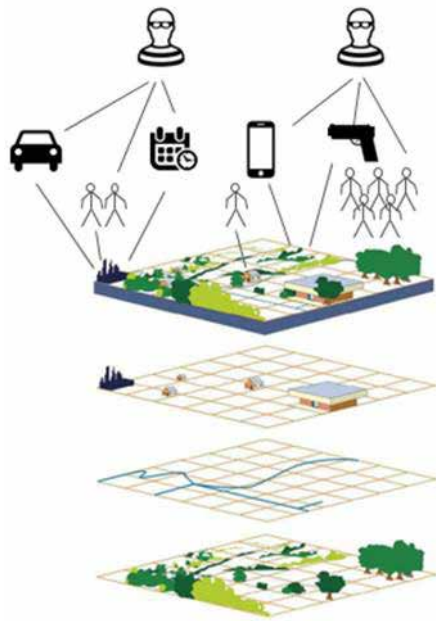
Het programma Insights is een viewer van geografische data. Dit programma maakt het mogelijk om de data, concentraties en patronen zoals gegenereerd met ArcGIS te projecteren op geografische kaarten.

Lab en henneplocaties - zoals door ArcGis gegenereerd - zijn bijvoorbeeld door Insights eenvoudig zichtbaar te maken en te projecteren op kaarten van gemeentes, provincies of landen.

Exonaut

Exonaut is een workflow management systeem voor casuïstiek. Om met elkaar in control te blijven, is Exonaut behulpzaam. Taken, deadlines en actiehouders worden in Exonaut ingevoerd, zodat het programma ondersteunend is in het strak met elkaar aanhouden van planningen.

Exonaut kan bijvoorbeeld automatisch reminders sturen in de ruim 300 integrale casussen die we met elkaar onder handen hebben. We weten immers ook dat het eigen is aan complexe netwerksamenwerking dat doorlooptijden soms erg uitlopen.

ISO: een uitdagend programma, waarin we de lat hoog leggen!

In 2018 is door een externe commissie - Commissie Van der Vlist - in opdracht van het Strategisch Beraad Ondermijning een zogeheten experttoets uitgevoerd op het ISO-programma. De Commissie adviseerde - vanwege de complexe en innovatieve aard van het programma - om een hoogwaardig juridisch expertteam in te stellen voor de omgang met data. In 2019 is de operationele juridische expertgroep van start gegaan die het programma ondersteunt en bijstaat bij juridische- en privacy-vraagstukken. Het team bestaat uit een afvaardiging van politie, Openbaar Ministerie, Belastingdienst, B5-gemeenten en een aantal kleine(re) gemeenten. In 2019 hebben twee bijeenkomsten plaatsgevonden; de betrokkenheid bij de deelnemers was groot. Thema's waar het expertteam aan werkt zijn onder andere: een juridische toets op het JDO, de rechtmatigheidstoets van het leveren van gegevens aan het RIEC en aansluiting van de gemeentelijke processen op de RIEC-samenwerking.

Ook hebben we de aanbeveling van de commissie ter harte genomen om zorgvuldig te werk te gaan bij keuze - en toepassing - van applicaties. Zo is voor de aanschaf van software van het JDO gewezen op het belang van cyberveiligheid van de pakketten, vrijwaring van werking van de 'Patriot Act', reputatie van de

leverende firma's, interesse vanuit onderzoeksjournalistiek en mogelijke 'lock-in' effecten (data lock-in en vendor lock-in). Alle pakketten van de software in het JDO voldoen aan de criteria die de commissie heeft genoemd.

In de eerste helft van 2019 hebben we het ISO-team uitgebreid met onder andere een programmalijn manager, programmasecretaris, specialisten integrale besluitvorming, privacy experts en IT-specialisten. Daarmee is het team verder 'op slagkracht' gekomen.

Ten slotte zijn we ons bewust dat ISO in wezen een veranderen ontwikkelprogramma is. Het vraagt om een fundamenteel andere werkwijze van betrokkenen en dat kost tijd. Ook wordt - waar mogelijk - de aansluiting gezocht met de Citydeal, de JADS (Jheronimus Academy of Data Science) en andere partijen. In 2019 is daarom veel aandacht besteed aan het communiceren en verbeelden van het toekomstbeeld van ISO, onder andere door gesprekken te voeren met betrokken partners. Ook hier speelt de discussie over privacy en informatiedeling steeds weer. De juridische expertgroep, zoals hiervoor beschreven, is op dit punt in samenwerking met de mensen van ISO met name actief.

DE SMART CELL FIND THE MONEY (SCFTM) IN POSITIE IN INNOVATIE

De SCFTM op hoofdlijnen

De Smart Cell Find the Money (SCFTM) is een innovatieve en experimentele cel binnen de Taskforce-RIEC BZ. In dit team werken specialisten op het gebied van open source intelligence, onderzoeksjournalistiek, data-analyse en sociale complexiteit samen om op een andere manier te kijken naar het ontstaan en voorkomen van ondermijning.

Het oorspronkelijke doel van de SCFTM is de afpakkans van crimineel vermogen, door andere partijen, te vergroten. Gedurende 2019 is echter ook gebleken dat door de bundeling van bijzondere expertises in het team de SCFTM ook een waardevolle bijdrage kan leveren aan het ontdekken van fenomenen en patronen in de ondermijnende criminaliteit en daardoor tevens een belangrijke bijdrage kan leveren aan innovaties en acties op het terrein Maatschappelijke Weerbaarheid.

Het concept van de SCFTM is om de administratieve werkelijkheid, die wordt gevormd op basis van klassieke data en informatie te verrijken met “real time” informatie. Dit betekent dat wordt gezocht naar slimme manieren om verhalen op te halen van professionals die dagelijks in wijken, havens, buitengebieden te vinden zijn en daardoor een vrucht aan informatie en kennis hebben. Maar ook om te blijven kijken wat er op de digitale snelweg gebeurt, welke sentimenten en patronen zijn er en wat zegt dit over de plannen die de criminelen aan het smeden zijn of de (nieuwe) gelegenheden die zich voordoen voor ondermijning.

Om dit te kunnen doen, is in 2019 veel geïnvesteerd in het verder opbouwen van een netwerk. Dit was nodig om de informatie en verhalen te kunnen ontsluiten. De SCFTM is een innovatie die voor een breder gebied dan Noord-Brabant en Zeeland werkt en wordt gefinancierd vanuit het ministerie van J&V uit een aparte subsidie lijn. Het project valt niet onder de versterkingsgelden, maar levert veel toegevoegde waarde op voor ook deze programma's.

Resultaten van de SCFTM in 2019

- De SCFTM werkt nauw samen met de FIU. Met het project ‘Financiële dienstverleners’ - vanuit het Taskforce-programma ‘Maatschappelijke Weerbaarheid’ - en de politie wordt een analyse uitgevoerd om nieuwe inzichten te krijgen in ongewoon gebruikelijk transacties. Tevens start SCFTM een onderzoek naar verbeteringen van het meldproces bij de FIU.

“De FIU zou meer verdacht financieel verkeer aan het licht willen brengen. De reden waarom dit niet gebeurt, is personeelsgebrek. Zestig mensen moeten jaarlijks de honderdduizenden meldingen verwerken. Uit die brij destilleert de dienst op dit moment zo'n 15 procent als verdacht, het gaat concreet om 58 duizend transacties. Een bron bij de FIU schat dat van die 15 procent verdachte transacties die het bureau dan doorgeeft aan politie, FIOD en OM niet meer dan 10 procent tot opsporing en vervolging leidt. Eén-tiende van 58 duizend, zo'n zesduizend vervolgingen. De overige 52 duizend transacties blijven liggen.

(Bron: De Volkskrant, 25-07-2019: '9,5 miljard aan fout geld ontdekt in Nederland. En dat is slechts het topje van de ijsberg')

- Naar aanleiding van de uitkomsten van een lopend onderzoek in het kader van geldstromen en cryptovaluta, door onze cryptocurrency experts - een onderzoeksjournalist en stagiair Integrale veiligheidskunde - is een praktische brochure en handelingsperspectief dubieuze cryptocurrency farms en mining ontwikkeld en verspreid onder onder andere de Actiecentra en in kennisbijeenkomsten met politie, Cyber Capital, Litebit, FACT/FIOD en OM. De aanbevelingen voor verder onderzoek worden opgepakt in een vervolg.

- SCFTM heeft een experimentele app ontwikkeld waarmee narratieven worden verzameld. Rijkswaterstaat werkt hieraan mee en er is interesse vanuit de Omgevingsdiensten en Inspectie SZW. De opgehaalde kwalitatieve data worden op innovatieve wijze gestructureerd en geanalyseerd. Hiervoor wordt op Agile wijze met een private partner, Pandora Intelligence, een applicatie ontwikkeld en scenario's en resultaten onderzocht.

De gepatenteerde manier van structureren van data Pandora Intelligence, stamt uit de filmwereld. Een scenario wordt opgebouwd uit twaalf scenariocomponenten ofwel 'Elementary Scenario Components' (ESC12)

- Er is gewerkt aan doorontwikkeling van een wetenschappelijk experiment waarin een optimale wijze voor het anonimiseren van data is getest - AVG proof én bruikbaar in de praktijk. Dit in samenwerking met het JADS ('s-Hertogenbosch). De eerste resultaten zijn veelbelovend.
- Teamleden uit de Smart Cell ondersteunen Belastingdienst, FIOD, OM en gemeente Amsterdam met onderzoek naar - en aanpak van - brievenbusfirma's en witwassen.

INNOVATIE IN BESTUURLIJKE WEERBAARHEID

In 2019 is de Ondermijningsexperience 'De verborgen waarheid' op het Actiecentrum in Eindhoven gerealiseerd en deze wordt medio 2020 officieel geopend. In een heuse escaperoom voeren binnen- en buitendienstmedewerkers van gemeenten een bestuurlijke controle uit. Op ludieke wijze komen zij allerlei facetten van de ondermijningsaanpak tegen.

De ondermijningsexperience omvat een ervaringsdeel en een napraatsessie met ruimte voor reflectie op het eigen handelen. De eerste succesvolle try-outs hebben al plaatsgevonden.

Ondermijningsexperience 'De verborgen waarheid'
“In de experience treden deelnemers een woning binnen. Ze ontdekken in de escaperoom zelf wat wel en niet kan binnen hun bevoegdheden. Deelnemers leren anders te kijken en ontdekken dat niets is wat het lijkt.”

INNOVATIE IN MAATSCHAPPELIJKE WEERBAARHEID

In 15 gemeenten pilots ter vergroting van de meldingsbereidheid

Op verzoek van Taskforce-RIEC BZ onderzochten Bureau Broekhuizen en het Verwey-Jonker Instituut in 2018 de meldingsbereidheid van burgers over ondermijnende criminaliteit. Dit onderzoek liet zien dat burgers regelmatig vormen van ondermijning in de buurt waarnemen, maar niet altijd bereid zijn deze bij een instantie te melden.

Het afgelopen jaar is ingezet om, op basis van inzichten uit dit onderzoek, de maatschappelijke weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit en de meldingsbereidheid van inwoners van Brabant en Zeeland te vergroten. Zeven gemeenten verspreid over Brabant en Zeeland doen mee in pilots met elk een andere insteek rondom meldingsbereidheid. In Zeeland West-Brabant zijn dat de gemeenten Sluis, Roosendaal, Woensdrecht en Tilburg. In Oost-Brabant werken we hierin samen met de gemeenten Valkenswaard, Heusden en in het basisteam Peelland. Pilots, die we voor ogen hebben, zijn:

- Effect van campagne Xtacy parfum 'Daar zit een luchtje aan' onderzocht
- Effect van hennepcontainer onderzocht
- Effect van VR experience rondom ondermijning onderzocht
- Effect van immersive room in wijk onderzocht
- Effect van serious gaming onderzocht
- Effect van online social media targetting onderzocht

In acht gemeenten zijn we aan de slag met online social media targetting in relatie tot meldingsbereid. Ook de politie participeert actief in deze pilots. In Zeeland West-Brabant gaat het om de gemeenten Goirle, Loon op Zand, Tilburg en Breda. Best, Haaren, Vught en Den Bosch participeren in Oost-Brabant.

Alle pilots worden door Bureau Broekhuizen geëvalueerd.

Expertise- en kennis-ontwikkeling: kwaliteitsverbetering van analyse tot interventies

EXPERTISE- EN KENNISONTWIKKELING OVER DE VOLLE BREEDTE 'Linking pins' binnen het brede netwerk in Brabant en Zeeland tegen ondermijning

De accountmanagers van het RIEC, de BOT-ers en de districtelijk programmamanagers en basisteamprogrammaleiders zijn dé 'linking pins' in de regionale aanpak van ondermijning. Zij bieden expertise en ondersteuning op allerlei onderdelen van de integrale aanpak, waaronder integrale casuïstiek en informatiedeling, bestuurlijke weerbaarheid, awareness, informatiehuishouding én resultaatgericht werken. In 2019 is door hen ondersteuning geboden in de 325 integrale cases in Brabant en Zeeland, die in dat jaar hebben gelopen. Hetzelfde geldt voor allerhande andere controles, acties en interventies.

Aan nagenoeg alle gemeenten in Brabant en Zeeland is ondersteuning geleverd. Denk daarbij aan:

- Awareness presentaties voor onder andere gemeenteraadsleden, provinciale statenleden, ambtelijke organisaties, medewerkers van de buitendienst, kringen van gemeentesecretarissen, politieteams en omgevingsdiensten.
- Periodieke gesprekken waarin signalen van ondermijning en de aanpak daarvan worden besproken. Tijdens deze gesprekken wegen de accountmanagers de opties om te komen tot passende interventies. In sommige gevallen is integrale samenwerking onder het RIEC-convenant noodzakelijk. De accountmanagers sluiten daarom standaard aan bij de stuurtafels in de districtelijke stuurploegen (ZWB) en basisteamdriehoeken-plus (OB) waar de integrale besluitvorming plaatsvindt.
- Versterking van de gemeentelijke informatiepositie om ondermijning te kunnen voorkomen en aanpakken, in samenwerking met het programma Versterken Bestuurlijke Weerbaarheid.
- Uitrollen van de methodiek van het integraal samenwerken, bestaande uit besluitvorming, informatiedeling en actie, in samenwerking met het programma 1 Smart Overheid.

Specifieke dienstverlening per thema:

Ook op de ondermijningsfenomenen is ondersteuning geboden in 2019. Zie de voorbeelden in onderstaand overzicht:

Thema	Resultaten en bijzonderheden in 2019
Witwassen	Het handhavingsknelpunt ‘Aanpak Ongebruikelijk Bezit’ (HHK AOB) is vertaald naar concrete handvatten om het de RIEC-partners makkelijker te maken om vanuit signalen tot integrale casussen op het thema witwassen te komen.
Mensenhandel	- Vanuit het RIEC is aangesloten bij het Kernteam en de vier regionale tafels Arbeidsmigratie van de provincie Noord-Brabant en het Bestuurlijk Platform Arbeidsmigratie. - Barrièremodellen seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting zijn doorontwikkeld. - Trainingen aan diverse partners zijn gegeven. - Onderzoek naar de rol van uitzendbureaus in relatie tot arbeidsuitbuiting is opgeleverd. - Bijgedragen is aan de doorontwikkeling van de ambtelijke werkgroepen van Oost-Brabant, West-Brabant en Zeeland. - Advies en ondersteuning bestuurlijke trekkers Zeeland. - Aangesloten bij sleutelfigurenbijeenkomst Mensenhandel Zeeland. - Bijgedragen aan regionale tafel Mensenhandel Oost-Brabant. - Bijgedragen aan het onderzoek van Provincie Noord-Brabant (opdrachtgever) , uitgevoerd door CoMensha en Tilburg University. Doel onderzoek betreft handelingsperspectief inzake arbeidsmigratie, hierbij valt o.a. te denken aan huisvesting, integrale handhaving, verhogen zelfredzaamheid/weerbaarheid, etc.
OMG	- Vanuit team integrale intelligence zijn i.s.m. met het juridisch cluster gemeenten bijgestaan met advies bij o.a. het handhaven van het civiel verbod. - Er is deelgenomen aan het landelijk beleidsoverleg OMG - Er is deelgenomen aan de Taskforce OMG
Recreatieparken	Voor alle gemeenten in Zeeland en Brabant (75) is een veiligheids- en leefbaarheidsscan opgeleverd met betrekking tot de recreatieparken binnen hun gemeentegrenzen.
Buitengebied	- Voor alle gemeenten in Brabant (62) is een rapportage opgesteld met een overzicht van potentiële kwetsbare veehouderijbedrijven. - In samenwerking met het programma ISO is vanuit de nieuwe werkwijze met de opdrachtgevers voor het integraal dynamisch ondermijningsbeeld Markizaten gekomen tot een richtinggevend intelligence vraagstuk gericht op het buitengebied. Een eerste beeld is gepresenteerd voor De Baronie voor pilots gericht op het genereren van intelligence via actie. Dit zal in 2020 plaatsvinden.
Jachthavens	Bijdrage in de ontwikkeling van de thermometer recreatieve jachthavens voor de regio Brabant en Zeeland
Autoverhuur	- De ‘best practice’ autoverhuurbedrijven is uitgewerkt in een concrete handreiking voor regionale en landelijke toepassing. - Bij integrale casuïstiek waar het thema autoverhuur onderdeel van is, is gevraagd advies verleend.
Bureau financieel toezicht	- Vanuit Team Integrale Intelligence is geïnvesteerd in de samenwerking om te komen tot een praktische samenwerking binnen de kaders van elkaars bevoegdheden. - Enkele signalen zijn overgedragen aan Bureau financieel toezicht
Internationaal	- Bijgedragen is aan het BENEGO overleg, waarin lokale bestuurders uit Nederland en België (grensgemeenten) elkaar ontmoeten en ‘best practices’ delen. - De samenwerking met A-RIEC en EU-RIEC is geïntensiveerd.
Hennep en synthetische drugs	Gestart is met het opbouwen van een integraal dynamisch ondermijningsbeeld syndru en finance. Een eerste kwalitatieve beeld op de eerste deelvragen is opgeleverd en er zijn intelligence producten geleverd voor de pilots garageboxen en kort lopende dekmantelbedrijven. Beide projecten worden in 2020 gecontinueerd.

Integrale expertise over de volle breedte voor het netwerk met het oog op doekracht

Het bieden van expertise op het gebied van de integrale ondermijningsaanpak is één van de pijlers van de Taskforce-RIEC BZ. De hulp- en ondersteuningsfunctie op ondermijning staat mede in het teken van het versterken van de uitvoeringskracht. Deze ondersteuning beslaat de hele keten van de integrale aanpak, beginnend bij versterking van het lokale bewustzijn van en inzicht in ondermijnende activiteiten en eindigend bij ondersteuning in de uitvoering en borging bij de partners in Brabant en Zeeland.

Juridische expertise vanuit het RIEC ‘in de aanbieding’

Zoals in voorgaande jaren heeft het RIEC ook in 2019 de partners ondersteund door het bieden van juridische expertise, variërend van juridisch advies in concrete dossiers en casuïstiek, het verzorgen van interactieve cursussen, hulp bij beleidsactualisering, ondersteuning van de versterkingsprogramma’s én de dagelijks toegankelijke helpdesk.

Ook is in 2019 bij 108 Bibob-dossiers ondersteuning geboden, bestaand uit inhoudelijke begeleiding en advisering en bij de beoordeling van de adviezen van het Landelijk Bureau Bibob. Hiernaast is ondersteuning geboden in 153 juridische dossiers; onder andere vragen over de toepassing van artikel 13b Opi umwet, de Gemeentewet, de APV en de Drank- en Horecawet. In RIEC-casuïstiek wordt juridische expertise geboden aan het netwerk ten aanzien van bijvoorbeeld de juridische (on) mogelijkheden in de bestuurlijke aanpak en de inzet van bestuurlijk instrumentarium. Het bieden van deze expertise bij zowel de start als de afronding van integrale casuïstiek heeft de defensieve kracht van met name de gemeenten versterkt.

Naast juridisch advies in concrete dossiers en casuïstiek zijn 36 cursussen verzorgd voor het netwerk. Daaraan hebben 881 personen deelgenomen. Deze cursussen waren voornamelijk gericht op de toepassing van de Wet Bibob. Niet alleen onze reguliere partners hebben deelgenomen aan deze cursussen, maar ook Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost Brabant (Bizob) en de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant.

Daarnaast is voor vijf gemeenteraden de workshop ‘Café Hebzucht’ verzorgd. Aan de hand van een fictieve casus rond een louche café hebben raadsleden op een interactieve manier kennisgemaakt met de Wet Bibob en de rol van de gemeente daarin. Voor drie gebieden (basisteams De Kempen en Dommelsestroom en de gemeenten Cuijk, Grave en Mill en Sint Hubert) zijn juridische masterclasses inzake de Wet Bibob en Openbare Orderecht verzorgd. Tijdens deze masterclasses is ingegaan op recente jurisprudentie en wetswijzigingen.

Diverse gemeenten in de provincie Zeeland zijn ondersteund in de actualisering van hun Bibob-beleid. Zo is in de cijfers te zien dat het aantal toepassingen van de Wet Bibob in Zeeland in 2019 ca. 16 procent is toegenomen. Verder heeft het RIEC bijgedragen aan het komen tot een zelfde Bibob-beleid voor alle Peelgemeenten. Een aantal gemeenten heeft ondersteuning gekregen in het actualiseren van hun Damocles-beleid. In de cijfers is dit terug te zien doordat het aantal Damocles-sluitingen in Zeeland in 2019 met 128% is toegenomen.

Een andere mooie ontwikkeling is dat belastingdienstgegevens ten behoeve van Bibob-dossiers sinds december 2019 via het RIEC kunnen worden opgevraagd. Desgewenst wordt ook ondersteuning geleverd bij de inhoudelijke weging van de belastinginformatie. Ook biedt het RIEC ondersteuning aan de regionale versterkingsprogramma’s 1 Smart Overheid, Versterken Bestuurlijke Weerbaarheid en Maatschappelijke Weerbaarheid. Ten slotte is een bijdrage geleverd in het kader van het Landelijk Privacy Protocol in het verlengde van het advies van de Raad van State, dat deze zomer definitief zou moeten worden. Ook zijn in 2019 221 juridische vragen beantwoord, binnengekomen via de dagelijks toegankelijke helpdesk (telefoon en e-mail).

Naast de juridische expertise vanuit het RIEC kunnen partners ook gebruik maken van de strippenkaart van het Actiecentrum Oost-Brabant om juridisch advies in te winnen van Hekkelman Advocaten. Met name de kleine gemeenten in Oost-Brabant maakten hier in 2019 veelvuldig gebruik van.

Privacy en informatiebeveiliging gewaarborgd

In de integrale aanpak onder het RIEC-convenant werken we veelvuldig met tot de persoon herleidbare gegevens. We hechten daarom veel waarde aan zorgvuldigheid en veiligheid conform geldende wet- en regelgeving. In 2019 zijn de resterende actiepunten uit de zelfevaluatie op het gebied van privacy en informatiebeveiliging afgerond. Deze actiepunten betroffen met name maatregelen op het gebied van informatiebeveiliging, zowel fysiek (bijv. inbraakbeveiliging) als organisatorisch (bijv. autorisaties).

Daarnaast zijn medewerkers door middel van een interne cursus geïnformeerd over de spelregels van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en het Privacy-protocol van het RIEC. De privacy-jurist heeft met adviezen een bijdrage geleverd aan de naleving van de spelregels van de AVG en aan de verhoging van het privacybewustzijn van medewerkers. Zo is er bijvoorbeeld een juridisch kader opgesteld voor het gebruik van open source informatie (Osint) en is er diverse malen geadviseerd bij informatiedelingsvraagstukken.

Kenmerkend voor 2019 was het grote beslag dat werd gelegd op de privacy-jurist voor de behandeling van verzoeken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en inzageverzoeken op grond van de AVG. Zowel het coördineren van de afwikkeling van deze verzoeken als het daadwerkelijk verzamelen van de gevraagde info heeft een behoorlijk beslag gelegd op de capaci-

teit binnen het RIEC. Hoewel het aantal verzoeken redelijk beperkt is (5), maakt het feit dat de info van verschillende partners is, de afhandeling complex. Voor Wob-verzoeken is eind 2019 een werkinstructie opgesteld die concreet omschrijft welke stappen gezet moeten worden bij het verzamelen en vervolgens delen van de opgevraagde informatie.

De werkgroep van privacy juristen van de verschillende RIEC's is in 2019 4 keer bijeengekomen om 'best practices' te delen en in gezamenlijkheid uitdagingen, lastige dossiers en verzoeken op grond van de WOB en de AVG te bespreken. In 2019 heeft de stuurgroep ingestemd met de toetreding van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) als nieuwe partner in het RIEC-convenant.

APOTHEKERSKAST: KENNIS EN EXPERTISE VAN EN VOOR DE PARTNERS!

De Taskforce-RIEC BZ faciliteert ook de zogeheten Apothekerskast, waarmee kennis, expertise en best practices eenvoudig onderling overdragen kunnen worden binnen Brabant en Zeeland en daarbuiten. Door de aanjagende rol vanuit de Taskforce-RIEC BZ is de Apothekerskast inmiddels uitgegroeid tot een kennisbank waar een berg aan informatie te vinden is, variërend van best practices, handreikingen en relevante wetenschappelijke publicaties. De apothekerskast wordt continu doorontwikkeld en aangevuld met stukken op basis van de behoeften van de partners. Het aanbod van de Apothekerskast en het aantal gebruikers nemen elk jaar toe.

De Apothekerskast in kengetallen:

- In 2019 werd de Apothekerskast door een kleine 1000 mensen uit ons netwerk gebruikt. De interesse reikt verder dan enkel de regio Brabant-Zeeland: ook van buitenaf wordt steeds meer interesse getoond.
- Ruim 8000 stukken waren het afgelopen jaar gedownload door de partners. In onderstaande tabel is goed terug te zien dat het gebruik van de Apothekerskast de afgelopen jaren gestaag is toegenomen. In totaal 8289 downloads in 2019 t.o.v. 1769 in 2018. Een enorme groei ten opzichte van het jaar ervoor. Dit komt mede doordat de afdeling communicatie de Apothekerskast verder heeft gepositioneerd, en de door de afdeling communicatie ontwikkelde documenten openbaar te verkrijgen zijn.
- Populairste document was uitgaande van de ingelogde gebruikers: Veiligheid Informatie Knooppunt.
- In de maand juli 2019 werd met 3200 downloads met meeste gebruik gemaakt van de Apothekerskast.

Tabel 13

Apothekerskast	2017	2018	2019
Documenten apothekerskast	100	207	308
Gebruikers apothekerskast	625	802	972
Nieuwsberichten apothekerskast	4200	7112	10851
Downloads apothekerskast	963	1769	8289

KENNIS- EN EXPERTISEONTWIKKELING IN SAMENWERKING MET DE WETENSCHAP

Brabant en Zeeland participeren ook in nationaal wetenschappelijk onderzoek naar een aantal facetten van ondermijning. Gezien de aard en omvang van de problematiek in onze regio, is het van belang dat Brabant en Zeeland uitdrukkelijk in dit wetenschappelijk onderzoek worden betrokken. Vanuit verschillende co-financiers, waaronder Taskforce-RIEC Brabant Zeeland en het Strategisch Beraad Ondermijning wordt dit onderzoek door het Verweij Jonker Instituut gefinancierd. In het onderzoek zijn vijf lijnen voorzien:

1. Geschiedenis/ ontwikkeling van de ondermijning
2. Locaties: kwetsbaarheid van weerbaarheid
3. Stroom: infrastructuur van de ondermijning
4. Mensen: samenwerking met grote publiek
5. Governance: integraal werken

Verder is Taskforce-RIEC BZ partner in de ontwikkeling van een Centrum voor Ondermijningsstudies in de provincie Brabant. De beoogde opbrengst van dit centrum is meer kennis over ondermijnende criminaliteit (onder andere ten behoeve van evidence based policy), meer kennis over kansrijke interventies (koppeling van wetenschap en praktijk) en intensieve samenwerking met kennisinstellingen in de regio. Samen met de provincie Noord-Brabant, de gemeente Tilburg en het Strategisch Beraad Ondermijning wordt de onderzoeksagenda bepaald.

EXPERTISE- EN KENNISONTWIKKELING: INTEGRALE INTELLIGENCE IN ONTWIKKELING

RIEC integrale intelligence: 3 multianalyse teams en 1 team specialistische ondersteuning in de startblokken voor hoogwaardige ondersteuning op intelligence

In 2019 zijn drie multianalyse teams binnen het RIEC gestart. 2 teams zijn meerjarig gericht op omvangrijke en overkoepelende integrale dynamische ondermijningsbeelden; omvangrijk zowel qua thematiek als qua geografisch gebied. De dynamische ondermijningsbeelden zijn vooral fenomeen- en systeemgericht op de criminele drugsindustrie en de processen en spelers daarbinnen. Tijdens het - vanuit het brede geheel – doorgronden van de fenomenen en systemen, worden bovendien tussentijds bijproducten opgeleverd voor nadere actie in de actiecentra en in de versterkingsprogramma's maatschappelijke weerbaarheid en bestuurlijke weerbaarheid. Op deze wijze komen hele andere interventies in beeld dan enkel de klassieke. We werken in dit kader nauw samen met het versterkingsprogramma 1 Smart Overheid.

CONCREET GAAT HET OM

Het Integraal Dynamisch Ondermijningsbeeld (IDO) drugs-criminaliteit in district De Baronie

Onderzocht wordt wat de dynamieken en onderliggende structuren zijn die ervoor zorgen dat drugscriminaliteit kan ontstaan en voortduren. Zo verleggen we de focus van symptoombestrijding naar probleembestrijding. Daarvoor doen we onderzoek naar de kenmerken van een gebied, ook buiten het veiligheidsperspectief. De eerste terugkoppeling van de tussentijdse resultaten heeft plaatsgevonden in december 2019. Onderzoekslijnen die in 2020 worden voortgezet zijn onder andere de vitaliteit van de glastuinbouwsector, de kwetsbaarheid van garageboxen, de opbouw van een poly-drug carrière en financiële facilitators.

Dynamisch Ondermijningsbeeld buitengebied Markiezzaten

Ook is in 2019 een start gemaakt met een analyse van het buitengebied van district De Markiezzaten. Een criminele kaart van het gebied wordt gemaakt; welke strafbare feiten worden gepleegd in het buitengebied? Aanvullend wordt onderzocht hoe hierop wordt gereageerd door de overheid; hoe kenmerkt dit optreden zich? Ten slotte worden de kenmerken van het gebied in kaart gebracht, op onder andere demografisch, sociaal-cultureel en politie-juridisch gebied. Deze drie 'onderzoekslagen' worden daarna op elkaar gelegd om te kunnen verklaren waarom een bepaald soort criminaliteit net dáár wordt gepleegd. Door oorzaken te identificeren kan worden ingezet op efficiënte en effectieve (preventieve) interventies.

Integraal Dynamisch Ondermijningsbeeld synthetische drugs en finance Oost-Brabant

Focus van het IDO in Oost-Brabant is synthetische drugs en financieel-economische stromen aldaar. In samenwerking met de RIEC-partners zijn doelstelling en afbakening van het onderzoek bepaald. Een normbeeld om de huidige situatie in kaart te brengen door zowel kwalitatief als kwantitatief informatie samen te brengen, is stap één. Met het normbeeld is het mogelijk om nieuwe trends in ondermijning te identificeren en het effect van interventies te monitoren. Het aanleveren van de juiste data om te komen tot een normbeeld en het IDO in het algemeen vraagt van de partnerorganisaties een verandering in het eigen informatieproces. In goede verbinding met de partnerorganisaties heeft het RIEC hier een ondersteunende rol in gehad en zal dit blijven houden. Op basis van kwalitatief onderzoek zijn de eerste resultaten in de tweede helft van 2019 gepresenteerd. Binnen het overkoepelende IDO zijn twee deel-pilots gestart op garageboxen en dekmantelbedrijven. Concrete acties in Oost-Brabant komen zo in beeld.

Doorontwikkeling en update van de recreatieparkentool

Met deze tool, die in 2019 is doorontwikkeld, kunnen kwetsbare recreatieparken worden geïdentificeerd. De tool biedt tevens een handreiking voor partnerorganisaties die in de aanpak van de problematiek een keuze willen maken tussen verschillende recreatieparken in het eigen werkgebied. De doorontwikkeling en update van deze tool beslaat heel Brabant en Zeeland.

BURGEMEESTER WIKT EN WEEGT: WEL OF NIET NAAR HET FEEST VAN EEN ‘FOUTE’ ONDERNEMER?

VEGHEL/SCHIJNDEL - Wel of niet een drugspand sluiten? Wel of niet een festival toestaan waarvan bekend is dat er veel drugs gebruikt worden? Meierijstad houdt een symposium over dit soort morele dilemma's. Het Brabants Dagblad legt burgemeester Kees van Rooij alvast drie dilemma's voor...

<https://www.bd.nl/...>

Foto Van Assendelft Fotografie

Analyseproducten opgeleverd in 2019 conform klassieke werkwijze

Voor de multidisciplinaire analyseteams heeft de overstap naar een nieuwe werkwijze en nieuwe opdrachten geresulteerd in het afronden van een aantal bestaande casussen en projecten. Concreet zijn in 2019 zeven casussen op het thema autoverhuur afgerond, is in samenwerking met het CCV het barrièremodel autoverhuurbedrijven opgeleverd en zijn bijna alle casussen waar analisten individueel aan gekoppeld waren afgerond. Daarnaast vinden er nog doorlopende werkzaamheden plaats op het thema Outlaw Motorcycle Gangs (OMG).

OOK IS DOOR HET RIEC WAT BETREFT INTEGRALE INTELLIGENCE OP DE VOLGENDE PUNTEN BIJSTAND VERLEEND

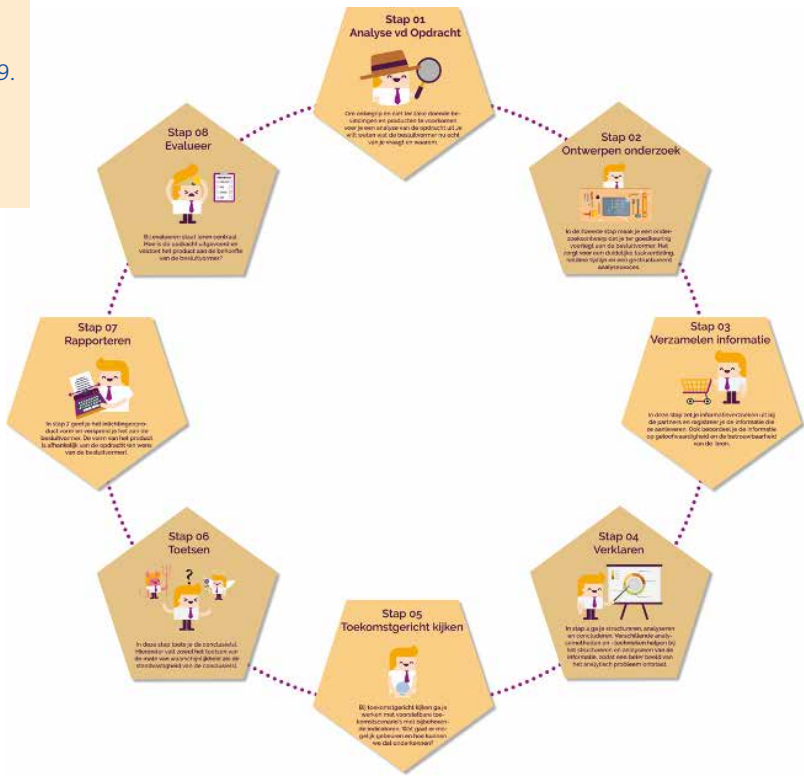
- Voor alle gemeenten in Brabant (62) is een rapportage opgesteld met een overzicht van potentiële kwetsbare locaties in het buitengebied.
- Voor alle gemeenten in Zeeland en Brabant (75) is een veiligheids- en leefbaarheidsscan opgeleverd betrekking tot recreatieparken.
- Het project Post- & Koeriersdiensten is in de eerste fase met procesbegeleiding en –analyse begeleid.
- Het project Jachthavens is met ontwikkeling van de thermometer recreatieve jachthavens voor de regio Brabant en Zeeland ondersteund.
- Voor de probleemoriëntatie zijn de projecten financiële dienstverleners, voetbalclubs, kwetsbare branches van het programma maatschappelijke weerbaarheid ondersteund.
- De best practice autoverhuurbedrijven is uitgewerkt in een concrete handreiking, zodat ook anderen regionaal en landelijk er hun voordeel mee kunnen doen.
- Er is deelgenomen met een analist aan het ‘Organised Crime Fiels Lab’ Piggybag (cocaïne met fruit als deklading).
- Twee regionale ondermijningsbeelden opgeleverd begin 2019.
- Los hiervan wordt structureel samengewerkt met ISO en leveren we actief een bijdrage aan het RIEC-LIEC-programma Next Level.

8 STAPPENPLAN VOOR INTEGRALE ANALYSE (INTELLIGENCECYCLUS): VERNIEUWENDE WERKWIJZE

Vanuit het Team Integrale Intelligence is een analytisch denk- en werkproces in de vorm van een 8-stappenplan ontwikkeld. Met het werkproces wordt gestreefd naar eenzelfde basis in de aanpak, zodat analisten met hetzelfde jargon en dezelfde methoden en technieken vertrouwd raken. Hiermee wordt een verantwoorde basiskwaliteit van analyses beoogd. Het werkproces is samengesteld in samenwerking met het Defensie Inlichtingen en Veiligheidsinstituut (DIVI) en de Universiteit van Leiden. De Politieacademie is inmiddels ook betrokken in de verdere doorontwikkeling. Deze intelligencecyclus langs 8 concrete stappen wordt inmiddels ook omarmd door meerdere RIEC-partners in de regio.

Binnen het landelijke RIEC-LIEC bestel is de visie op integrale intelligence vastgesteld waarin het 8 stappenplan, werken vanuit multianalyse perspectief centrale begrippen zijn. Er wordt nauw samengewerkt met het programma 1 Smart Overheid dat de regio voert op het ontwikkelen van een training- en opleidingsprogramma op het gebied van onder andere integrale intelligence maar ook het operationaliseren ervan in integraal verband.

De intelligencecyclus schept kaders en brengt duidelijkheid. Het geeft bovenal richting voor een goede gezamenlijke start van trajecten. Door de intelligencecyclus als uitgangspunt te nemen wordt duidelijk wat van partnerorganisaties wat betreft de eigen informatiepositie en het eigen informatieproces gevraagd wordt. Het RIEC levert in zo’n geval ondersteuning. Het proces omvat korte lijnen met opdrachtgevers en tussentijdse intelligence briefings.

Tabel 14

Output Team Integrale Intelligence 2017/18 (oude werkwijze) versus 2019 (nieuwe werkwijze)				
Scope	Inventarisatie rapportage 2017	Inventarisatie rapportage 2018	Intelligence Briefing 2019	Intelligence Rapportage 2019
Fenomeen (doorgronden)	0	0	4	12
Fenomeen (bijproducten)	0	0	7	74
Verschijningsvorm/systeem	0	0	5	4
Casuïstiek	59	54	5	2
Subtototaal	nvt	nvt	21	93
Totaal	59	54	113	

DRUGSLESJES (OB) EN TRAININGEN OP EEN ‘DRUGS’ TRAININGSLOCATIE (ZWB)

In 2019 is er veel gedaan om de awareness en meldingsbereidheid op de thema’s synthetische drugs, georganiseerde hennep-teelt en ondermijning te vergroten. Er zijn tientallen keren presentaties en workshops gegeven. Vooral de inmiddels bekende “drugslesjes” werden aan uiteenlopende doelgroepen gegeven: aan politiecollega’s, gemeenteraden, BOA’s en toezichthouders, Omgevingsdiensten, Ministerie JenV, UWV, Veiligheidsregio’s, maar ook bewindvoerders en buurtpreventiegroepen.

Tijdens deze bijeenkomsten is onder andere aandacht besteed aan de vragen “waarom is het drugsprobleem zo groot in Nederland?”, “wat zijn synthetische drugs en hennep?”, “wat zijn de gevaren ervan?”, “waaraan kan ik drugslabs of kwekerijen herkennen?” en “waar en hoe kan ik een vermoeden melden?”. Ook is samen met de ketenmanager van netbeheerder Enexis een interne bewustwordingsbijeenkomst georganiseerd. Werknemers van Enexis zijn interessante connecties voor de drugscrimeel, of ze nu in de buitendienst of op kantoor werken. Onder meer is uitleg gegeven over hoe te handelen wanneer ze met valse voorwendselen worden benaderd. We zijn ervan overtuigd dat deze bijeenkomsten hebben bijgedragen aan een verhoogde bewustwording/awareness en meldingsbereidheid onder de mensen. Ook dit zien we wellicht terug in een stijging van het aantal meldingen en aangetroffen druggerelateerde locaties.

In Zeeland West-Brabant heeft de politie zelf drugslaboratoria nagebouwd. Ze worden gebruikt voor training van specialisten en arrestatieteams. De echte labs zijn immers vaak levensgevaarlijk. Specialist van politie en brandweer hebben in totaal zes laboratoria gebouwd. Een speedlab, amfetaminelab, pillenlab, omzettingslab, chrysal-meth-lab en een experimenteel lab waar nog aan gewerkt wordt. In een van de labs kan er gecontroleerd brand worden gesticht, om de training levensecht te maken. Er is ook een hennepkwekerij nagebouwd in het complex, heel realistisch en compleet: met rondslingerende stekkerdozen, waterlekkages en alle risico’s die daar mee samenhangen. Maar de wietplanten daar zijn van plastic.

POLITIE HEEFT EIGEN DRUGSLABS OP EEN GEHEIME PLEK

TILBURG - De politie heeft zelf drugslaboratoria gebouwd. Ze worden gebruikt voor training van specialisten en arrestatieteams. Omroep Brabant mocht bij hoge uitzondering naar binnen, op voorwaarde dat de afgeschermd plaats geheim blijft...

<https://www.omroepbrabant.nl/...>

Foto Screenshot omroepbrabant.nl

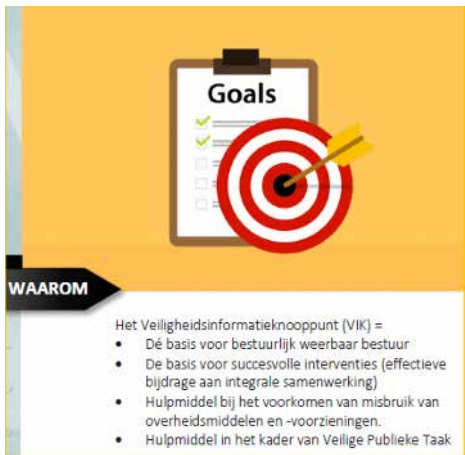
EXPERTISE- EN KENNISONTWIKKELING VOOR VERGROTING VAN ONZE INTEGRALE INFORMATIEPOSITIE

Lokaal Informatieoverleg (LIO)

Gemeenten bezitten een schat aan informatie die, mits op de juiste manier ingezet, kan leiden tot een effectievere en efficiëntere aanpak van ondermijnende criminaliteit. Vaak blijft informatie echter binnen een bepaalde afdeling en ontbreekt het aan een gestructureerde, afdeling-overstijgende informatiepositie en wordt onvoldoende gedeeld tussen afdelingen. Daarnaast ontbreekt kennis over de (wettelijke) mogelijkheden en verplichtingen voor samenwerking. Ook moeten gegevensverwerkingen als deze worden gemeld en moet een Data Protection Impact Assessment (DPIA) worden uitgevoerd bij het verzamelen, verwerken en analyseren van de gemeentelijke (basis)gegevens. De doelbinding van ondermijning is geen wettelijke taak op basis waarvan de gegevens mogen worden uitgewisseld.

Hierdoor lopen gemeenten de kans op een goede informatiepositie mis en worden onrechtmatigheden niet of niet effectief aangepakt. Het opstarten van een Lokaal Informatieoverleg (LIO), waarin de verschillende gemeentelijke afdelingen vertegenwoordigd zijn, kan zorgen dat wél een afdeling-overstijgende informatiepositie wordt bereikt. Vanuit dit project ondersteunt Taskforce-RIEC gemeenten bij het opstarten van een LIO.

Dit heeft een belangrijke relatie met het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK), waarbij de processen van het LIO met technologische oplossing worden ondersteund. Hierin bestaat ook een belangrijke link met het Programma 1SO, waarbinnen een gemeente pas optimaal kan functioneren als de eigen informatiepositie- en huishouding op orde is.

In 2019:

- Hebben verschillende gemeenten interesse getoond in het opstarten van een LIO en hierover inhoudelijke gesprekken gevoerd met Taskforce RIEC.
- Zijn voor een aantal basisteams bijeenkomsten georganiseerd om ze te informeren over het LIO.
- Is meegewerkt aan een landelijke handreiking, waarvan de conceptversie begin 2020 klaar is.

Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) binnen gemeenten

De overheid wil een goede dienstverlener zijn, maar zich niet voor de gek laten houden. Het maatschappelijke vraagstuk ondermijning tast de overheid in dit kader fundamenteel aan. Zoals gezegd beschikt de overheid over een schat aan informatie, onder andere omdat het een ‘stelsel van basisregistraties’ kent, dit zijn er dertien in totaal.

Gemeenten hebben in het kader van hun wettelijke taak de verantwoordelijkheid deze basisregistraties op orde te hebben. Dit stelsel speelt een belangrijke rol in de aanpak van maatschappelijke vraagstukken, waaronder dus ondermijning. Met basisregistraties worden onder andere de BRP, de BAG en de WOZ bedoeld. Daarnaast beheren het Kadaster en de KvK ook basisregistraties. Door deze registraties als stelsel te gebruiken voor het veiligheidsdomein (lees: wettelijke taken/LIO) kunnen misstanden en onrechtmatigheden worden blootgelegd. Naast de basisregistraties beschikt iedere partner over eigen registraties die op basis van de eigen sectorale wetgeving ontstaan.

Om de wettelijke taken binnen het veiligheidsdomein effectief en efficiënt uit te kunnen voeren, heeft een gemeente dus een goede, afdelingsoverstijgende informatiepositie nodig. Hier is nu vaak nog de nodige winst te behalen.

Hierboven is al genoemd dat een LIO kan worden opgestart om de informatiepositie te verhogen. Het VIK biedt hierin de technische ondersteuning: de verbinding tussen de informatiebehoefte en de beschikbare ICT en informatievoorziening, waardoor de beschikbare gegevens op een rechtmatige manier worden ontsloten. Deze verbinding ontbreekt nog bij veel gemeenten. Via dit project wil Taskforce-RIEC gemeenten ondersteunen bij het zetten van stappen richting een VIK.

Sinds de start van dit project in augustus 2019 hebben verschillende gemeenten en de provincie Zeeland interesse getoond in het opzetten van VIK en daarover informatie ingewonnen bij Taskforce-RIEC.

EXPERTISE- EN KENNISONTWIKKELING VOOR VERGROTING VAN DE BESTUURLIJKE WEERBAARHEID

Taskforce-RIEC: partner bij inzet van bestuurlijk instrumentarium De Taskforce-RIEC heeft in de toepassing van bestuurlijk instrumentarium door gemeenten een faciliterende en aanjagende expertrol. Denk daarbij aan ondersteuning in BIBOB-dossiers en in eenvoudige en complexe bestuursrechtelijke dossiers.

Dit alles in aanvulling op de bijna 40 trainingen, masterclasses en presentaties, die zij het afgelopen jaar hebben gegeven en waarbij honderden collega’s in onze regio aanwezig waren. Inspanningen, die weliswaar niet 1 op 1 in relatie staat met de resultaten van de gemeenten, maar die daar wel degelijk aan bijgedragen hebben.

IN ZIJN ALGEMEENHEID GELDT:

- **Begin klein; bouw stapsgewijs uit;**
- **Focus in beginfase op dat wat goed gaat (successen), dat wat eenvoudig te realiseren is (quick wins) en personen en afdelingen waar sprake is van draagvlak, positieve energie en actiegerichtheid (‘the coalition of the willing’). Door op meerdere vlakken kleine succesjes te boeken, gaat er als vanzelf ‘flow’ ontstaan.**

Eerste Hulp Bij Ondermijning (EHBO): hands on- hulpaanbod

Ambtenaren hebben behoefte aan hands on-hulpaanbod: iemand kunnen bellen om mee te sparren in geval van een lastige casus of een spannend stopgesprek, praktische ondersteuning bij de voorbereiding of afhandeling van een grote actie of handjes bij het organiseren van een voorlichtingsbijeenkomst. Taskforce-RIEC biedt een laagdrempelig hulploket waar gemeenten en provincies met dit soort ondermijningsgerelateerde vragen terecht kunnen. Waar nodig leveren we capaciteit of advies op verzoek, vanuit het programma, het RIEC of het Bestuurlijk Ondersteuningsteam (BOT) van het Actiecentrum.

In 2019 heeft het EHBO-loket 18 hulpvragen ontvangen en gekoppeld aan personen die de betreffende gemeente daarbij ondersteunen:

- 7 vragen gingen over het Lokaal Informatieoverleg (LIO) & Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK)
- 6 vragen gingen over trainingen bewustwording & weerbaarheid en presentaties
- 3 vragen gingen over Veilige Publieke Taak (VPT)
- 2 juridische vragen

Maatwerk Veilige Publieke Taak (VPT) op ondermijning

Signalen van bedreiging en geweld tegen bestuurders en ambtenaren zijn aan de orde van de dag. De daadkrachtige rol van het bestuur in de aanpak van ondermijnende criminaliteit maakt dat het niet meer zelfsprekend is dat zij hun functie veilig kunnen uitoefenen. Daarnaast is vaak verbetering mogelijk in de manier van het registreren, oppakken en afhandelen van agressiemisdrijven. Vanuit dit project dragen we bij aan het versterken van de basisweerbaarheid van gemeenten in de volle breedte. We doen dit door het in nauwe samenwerking met de gemeenten en provincies:

- Inspelen op actualiteiten en ondersteuningsbehoeften die onder andere vanuit het project EHBO binnenkomen
- Delen en ophalen van best practices
- Actief uitdragen van het 10-stappenplan VPT
- Bieden van begeleiding en formats aan gemeenten bij een VPT-verbetertraject
- Aansluiten bij landelijke initiatieven omtrent VPT

In 2019 is het 10-stappenplan gedeeld met alle gemeenten en zijn 3 gemeenten gestart met een VPT-verbetertraject samen met TF-RIEC Brabant-Zeeland.

10 PUNTEN TEGEN ONDERMIJNING

1. Laat intern en extern weten wat de organisatienorm van acceptabel gedrag is en wat dit betekent voor de houding van de medewerkers
2. Wees voorbereid op contact en/of confrontatie met de doelgroep *
3. Zorg voor consequente opvolging van acties en gemaakte afspraken *
4. Stimuleer dat werknemers elk voorval van agressie, geweld,bedreiging en intimidatie melden; geef thuis voor slachtoffers!
5. Registreer alle voorvallen van agressie, geweld, bedreiging en intimidatie tegen werknemers. Bevorder het (laten) doen van aangifte van strafbare feiten
6. Reageer binnen 48 uur naar de dader van agressie, geweld,bedreiging en intimidatie
7. Train werknemers in het voorkomen van en omgaan met agressie, geweld, bedreiging en intimidatie
8. Verhaal de schade op de dader en draag zorg voor schadevergoeding
9. Zorg voor adequate beveiliging
10. Zie toe op nazorg aan werknemers die slachtoffer zijn van agressie, geweld, bedreiging en/of intimidatie

Gemeente X vroeg zich af hoe Veilige Publieke Taak in relatie tot ondermijning goed in te richten: er was behoefte aan verandering en verbetering. Nadat de gemeente zelf een 0-meting had uitgevoerd, heeft het programma geadviseerd over de opvolging. De gemeente stelde dit erg op prijs, aangezien ze op deze manier steun voelde van een externe partij en er meer vertrouwen in had dat de betreffende medewerkers zelf ook mee wilden werken

KIJK NOG MAAR EENS GOED: BEVEILIGING VAN GEMEENTEHUIS OSS WORDT GOED VERMOMD

OSS - Dát een gemeente aan de slag gaat met veiligheid is niets apart. Maar dat er zó zichtbaar maatregelen worden getroffen als nu in Oss, dat is zelfs volgens de experts van het RIEC bijzonder. Dagelijks zien duizenden voorbijgangers immers het werk aan de stalen pinnen, betonnen...

<https://www.bd.nl/...>

Foto Screenshot bd.nl

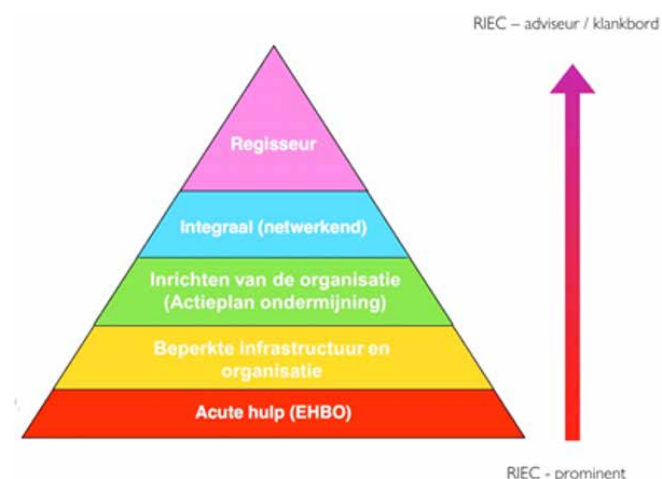
Piramide naar Fitte Gemeenten: weerbaarheid gemeentebreed

Een weerbare gemeente biedt op de volle breedte van haar functioneren de ondermijnende criminaliteit zo min mogelijk kansen, zowel defensief als offensief. Dit vraagt om het bestrijden van bestaande ongewenste situaties, maar bovenal proactieve acties om te voorkomen dat ongewenste situaties ontstaan. In de ontwikkeling die gemeenten doormaken in hun aanpak van ondermijning zijn diverse stadia te onderscheiden.

Hiervoor is de ‘piramide naar fitte gemeenten’ ontwikkeld. De piramide kent verschillende treden gericht op verschillende thema’s, zoals bewustwording & organisatie, informatiepositie, beleid & handhaving, integere werkomgeving en communicatie. Op deze thema’s willen we vanuit het programma in samenwerking met de accountmanagers ondersteuning bieden aan gemeenten. In overleg met de gemeenten is besproken op welk thema zij zich actief willen ontwikkelen. Vanuit het accountmanagement, maar ook vanuit het programma, kunnen wij op alle thema’s die terugkomen in de piramide ondersteuning bieden. Let wel: de piramide is geen benchmark die aangeeft ‘welke gemeente de beste is’, maar een instrument om leren en ontwikkelen te stimuleren.

In 2019

- Heeft 90% van de gemeenten in Brabant en Zeeland de piramide samen met Taskforce-RIEC ingevuld;
- Is gewerkt aan de landelijke uitrol en doorontwikkeling van de piramide.

Integriteit ‘in the picture’!

Integriteitsbeleid is voor gemeenten en provincies van belang bij het versterken van de bestuurlijke weerbaarheid tegen ondermijning. Zo is er minder kans op misbruik van bestaande structuren door medewerkers en bestuurders. Via dit project ondersteunt en versterkt Taskforce-RIEC integriteitscoördinatoren van gemeenten en provincies om het onderwerp integriteit op de agenda te krijgen en in de praktijk te brengen.

Daarmee versterken we de weerbare, integere overheidsorganisatie, die zichzelf normeert, grenzen duidelijk stelt en ook handhaaft.

In 2019 hebben we ondersteuning geboden door:

- De organisatie van de Week van de Weerbaarheid die plaatsvindt medio 2020, samen met de B5-gemeenten en de provincie Noord-Brabant.
- Facilitering van de Werkgroep Integriteit van de B5-gemeenten de provincie Noord-Brabant waarin best practices op het gebied van integriteitsbeleid en weerbaarheid worden gedeeld. Geïnterviewd wordt of voor Zeeland iets soortgelijks kan worden opgezet.
- Ontwikkeling van een moreel dilemma spel.
- Versteving van het netwerk op landelijk niveau, aansluitend op initiatieven van BZK en de VNG.

EXPERTISE- EN KENNISONTWIKKELING IN INZET VAN COMMUNICATIE

De slimme inzet van communicatie is het afgelopen jaar - net als de jaren daarvoor - een belangrijk speerpunt geweest in de aanpak van ondermijning. Dagelijks verschijnt een tiental berichten, waaruit blijkt dat de één-overheid in Brabant en Zeeland ondermijnende criminaliteit een halt toeroept. Een duidelijk signaal aan zowel burgers als criminelen. Vandaar ook dat vanuit de Taskforce-RIEC op het gebied van communicatie actief ondersteuning is geboden in de integrale casussen die in Brabant en Zeeland het afgelopen jaar hebben gelopen.

Daarnaast is in 2019 een start gemaakt met de volgende – lange termijn – ontwikkelopgave :

- **Van buiten naar binnen:** geanalyseerd wordt wat er speelt, trends en ontwikkelingen worden op de voet gevolgd. Niet alleen in contact met de bestaande fysieke netwerken, maar ook online.
- **Van binnen naar buiten:** de binnen opgehaalde (informatie) behoeften zijn input voor pakkende kernboodschappen en communicatiemiddelen om onze ‘partners in crime’ zoals branches en burgers te activeren. Een cyclisch proces waarbij we het effect van kernboodschappen en communicatiemiddelen meten en ze op basis van de bevindingen weer verder aanscherpen.
- **Interne communicatie:** voor Taskforce-RIEC Brabant Zeeland één corporate communicatiestrategie – met één imago / identiteit, missie, visie en kernboodschap - is behulpzaam voor de onderlinge aansluiting tussen alle partners in de netwerkssamenwerking en tussen de verschillende programma’s.

Het afgelopen jaar is ook gewerkt aan de versterking van het communicatienetwerk in Brabant en Zeeland.

Voorheen werden netwerkbijeenkomsten georganiseerd met communicatieadviseurs van onze partners. Ondermijning is voor de communicatiemensen bij bijvoorbeeld gemeenten niet iets waar ze iedere dag mee bezig zijn. Een introductie op het thema was daarom ook op zijn plaats. Dergelijke bijeenkomsten willen we zo’n twee keer per jaar blijven organiseren. Ook hiermee halen we buiten naar binnen en peilen we de behoeften van onze partners op het gebied van communicatie.

Aanpak ondermijning in Noord-Brabant en Zeeland in cijfers 2019

#SAMENSTERKTEGENONDERMIJNING

PROEFTUINEN VOOR EEN DUURZAME AANPAK Innovatie, actie en kennis- en expertise ontwikkeling

CRIMINELE INDUSTRIE GERAAKT!

325

Samenwerkingen in integrale RIEC-casussen
Waarvan 62 op regionaal niveau. Het merendeel betreft witwassen en drugs

863

Hennepkwekerijen en -locaties ontmanteld

Syndru in beeld gekregen

27

Productie-locaties

47

Opslag-locaties

104

Dumpingen van synthetische drugs

BIBOB toegepast door gemeenten

1.904

423

Drugspanden gesloten en Waarschuwingen uitgedeeld op grond van artikel 13b Opiumwet (Damocles)

254

Fiscaal geïnd/verrekend in integrale casussen

€ 1.249.000

Fiscale aanslagen opgelegd

€ 31.378.000

Boekenonderzoeken afgerond en 88 onder handen

83

Stopgesprekken gevoerd

56

Bestuurlijk afgepakt door bestuurlijk afpakteam
78 cashcalls, 85 incassoacties, 5 ANPR-acties

€ 786.831

HULPAANBOD AANGEWEND!

221

Juridisch adviezen
bij Helpdesk RIEC vragen

40

Trainingen
Masterclasses en Presentaties

108

BIBOB-dossiers & juridische dossiers
Advies op verzoek van partners

153

30

Partnerprofessionals 1SMO-werkwijze opgeleid
Streven voor 2020 > 120 mensen opgeleid te hebben

36

Juridische cursussen verzorgd vanuit het RIEC & Door deelnemers bezocht

881

18

EHBO-loket
Bij hulpvragen voorzien in 'Eerste Hulp Bij Ondernijning'

75

Gemeentelijke veiligheids- en leefbaarheidsscan
Recreatieparken opgeleverd

113

Integrale intelligence
Rapportages en briefings verzorgd

108

BIBOB-dossiers
in Zeeland en Brabant behandeld

< 300

Bestuurlijke dossiers
Ondersteuning verleend

> 300

Documenten via de Apothekerskast beschikbaar

< 1.000

Geregistreerde Apothekerskast gebruikers

> 8.000

Apothekerskast downloads

SAMEN STERK TEGEN ONDERMIJNING

Taskforce-RIEC Brabant Zeeland positioneert zich als partner, die expertise, intelligence, innovatie en actie met elkaar verbindt. We bundelen krachten door samen te werken met bestuurders, overheidsdiensten, ondernemers en inwoners in Brabant en Zeeland om samen ondermijnende criminaliteit te bestrijden en te voorkomen.

meer informatie?

Taskforce-RIEC Brabant Zeeland
<https://apothekerskast.riec.nl>

